

Kutná Hora

MANAGEMENT PLAN

**Historické jádro Kutné Hory s chrámem sv. Barbory
a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci**

MANAGEMENT PLAN
KUTNÁ HORA
Plán řízení ochrany památky UNESCO

Seznam světového kulturního a přírodního dědictví lidstva
UNESCO

Historické jádro Kutné Hory s chrámem sv. Barbory
a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci
N° 732 C (ii) (iv)
19. zasedání WHC 4.-9. prosince 1995 v Berlíně

Vypracoval:

Městský úřad Kutná Hora:

Mgr. Ondřej Seifert (2011)

Grafická úprava:

Naděžda Mottlová

Dokumenty:

Městský úřad Kutná Hora - swot analýza:

Ing. Vlastimil Kapička

Mgr. Věra Klimentová

Národní památkový ústav - monitoring:

Ing. Arch. Jiří Mrázek

Mgr. Petra Načeradská

Obsah

I. Identifikace památky UNESCO.....	4
II. Základní cíle Management planu	6
III. Historie	7
IV. Popis.....	10
V. Město Kutná Hora, struktura, statistika.....	11
VI. Městská památková rezervace Kutná Hora.....	12
VI.A. Systém ochrany památky UNESCO	12
VI.A.1. Legislativní ochrana kulturního dědictví státu – státní správa.....	13
VI.A.2. Legislativní ochrana kulturního statku - samospráva.....	13
VI.A.3. Podmínky stavebních činností v historickém jádru	13
VI.A.4. Struktura ochrany památky UNESCO	14
VI.A.5. Stupně ochrany památek	16
VI.A.6. Organizace ochrany.....	16
VI. B. Systém financování obnovy památky UNESCO.....	17
VII. Ochranné pásmo městské památkové rezervace.....	20
VIII. Silné a slabé stránky; SWOT analýza (Kapička; Klimentová)	21
IX. Cestovní ruch	30
X. Kultura.....	31
XI. Obnova a údržba památky UNESCO.....	33
XI.1. Zajištění ochrany a údržby kulturního statku.....	33
XI.2. Praktická obnova kulturního statku 1989-2011	34
XII. Monitoring obnovy kulturního statku (Mrázek; Načeradská)	35
XII.1. Status quo kulturního statku	35
XII.2. Obnova kulturního statku	37
XII.3. Program sledování stavu chráněného statku.....	37
XII.4. Výhody vyplývající ze zápisu na Seznam UNESCO týkající se uchování a obnovy statku	37
XII.5. Dosažené cíle od doby jeho zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví.	38
XII.6. Slabé stránky chráněného statku.....	38
XII.7. Přínos zpracovávání periodických zpráv pro chráněný statek.....	38
XII.8. Rizika a výhled	38
XIII. Plán obnovy a údržby památky UNESCO 2012 - 2016.....	40
XIV. Návaznost priorit města na nadřazené koncepční a strategické dokumenty	43
XV. Závěr.....	45
Městská památková rezervace s ochranným pásmem.....	46
XVI. Související dokumenty	47

I. Identifikace památky UNESCO

kontinent :	Evropa		
stát:	Česká republika	[CZ]	NUTS 0
území:	Česká republika	[CZ 0]	NUTS 1
oblast:	střední Čechy	[CZ 02]	NUTS 2
kraj:	Středočeský	[CZ 020]	NUTS 3
okres:	Kutná Hora	[CZ 0205]	NUTS 4
místo:	Kutná Hora	[CZ 020 533955]	NUTS 5
nadmořská výška:	254,00 m (833,33 feet / 277,78 yards)		
rozloha:	62,437 ha (154,29 acres)		
vzdálenost:	hranice historického jádra ↔ katedrála Nanebevzetí P. Marie Sedlec: 1 470,00 m (4822,83 feet / 1607,61 yards) vzdušnou čarou		
souřadnice:	historické jádro s chrámem sv. Barbory centrální bod: 49° 57' 01,49" N / 15° 16' 10,77" E severovýchod: 49° 57' 13,79" N / 15° 16' 25,87" E jihozápad: 49° 56' 43,06" N / 15° 15' 48,47" E katedrála Panny Marie Sedlec centrální bod: 49° 57' 37,99" N / 15° 17' 28,89" E		
památka:	Historické jádro města s chrámem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci		
zápis na seznam UNESCO:	4.-9.12. 1995		
číslo:	C 732		
kriteria:	(ii) (iv)		

Předmět ochrany:

(ii) ¹Dva monumenty symbolizující prosperitu Kutné Hory - chrám sv. Barbory, tvořící panorama historického centra Kutné Hory, jako doklad architektury pozdní gotiky v Evropě a katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, živý důkaz velkoleposti cisterciácké architektury konce 13. století a projev projektu uchování kulturního dědictví, realizovaný na konci 17. století jako první výtvar barokně gotické architektury Jana Blažeje Santini Aichla.

(iv) ² Středověký městský prostor s dominantami dvou katedrálních staveb, gotickými kostely a bohatými měšťanskými domy jako doklad historie intenzivní báňské činnosti a prosperity stříbrných dolů ve střední Evropě.

¹ kriterium (ii) - věc, která má velký nadčasový vliv v rozsahu kulturního prostoru světa ve vývoji architektury, monumentálního umění nebo městského území a krajinného rázu

² kriterium (iv) - věc je vynikajícím příkladem druhu stavby, architektonického celku nebo krajiny, které ve své celkové podobě ilustrují etapu historie lidstva

Kutná Hora: The Historical Town Centre with the Church of St. Barbara and the Cathedral of Our Lady at Sedlec (www.whc.unesco.org)

The Committee decided to inscribe the site under criteria (ii)³ and (iv)⁴ as an outstanding example of the medieval town whose wealth and prosperity was based on its silver mines. The Church of Saint Barbara and other buildings were underlined as having particular architectural and artistic quality and as having had a profound influence on subsequent developments in the architecture of Central Europe.

Pohled na kostel sv. Jakuba

---

³ Criterion (ii) to exhibit an important interchange of human values, over a span of time or within a cultural area of the world, on developments in architecture or technology, monumental arts, town-planning or landscape design;

⁴ Criterion (iv) to be an outstanding example of a type of building, architectural or technological ensemble or landscape which illustrates (a) significant stage(s) in human history;

II. Základní cíle Management planu

Preamble

Ochrana vzácných historických uměleckých děl a stavebních památek a duchovních odkazů se během mnoha staletí stala nedílnou součástí kultury lidstva. Systém státní památkové péče České republiky vychází z tradice ochrany kulturního dědictví státu a národu institucionálně založeným již v XIX. století našeho letopočtu. Od časů záchran jednotlivých hradů, památných míst či puristických přestaveb památek však uplynula mnohá desetiletí. Dnešní systém záchrany a uchování kulturního dědictví spočívá především na vlastnících a nositelích kulturních hodnot za účinné podpory státu i obce. Město Kutná Hora, vědomo si kulturních a historických statků architektonického a historického bohatství sídla, považuje Management plan (Plán řízení ochrany památky UNESCO) za jeden ze systémových nástrojů ochrany a rozvoje dědictví našich předků.

Základní cíle

II.1. Podpora a propagace projektů obnov včetně jejich prezentací chrámu sv. Barbory a katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci ve vazbě na projekty cestovního ruchu tak, aby bylo naplňováno a dodržováno **kriterium (ii)**:

„Věc, která má velký nadčasový vliv v rozsahu kulturního prostoru světa ve vývoji architektury, monumentálního umění nebo městského území a krajinného rázu“:

„Dva monumenty symbolizující prosperitu Kutné Hory, **chrám sv. Barbory**, tvořící panorama historického centra Kutné Hory, jako doklad architektury pozdní gotiky v Evropě a **katedrála Panny Marie v Sedlci**, živý důkaz velkoleposti cisterciácké architektury konce 13. století a projev projektu uchování kulturního dědictví, realizovaný na konci 17. století jako první výtvar barokně gotické architektury Jana Blažeje Santiniho připomínající moc a sílu cisterciáckého řádu ve středověku.“

II.1.a) Dokončení obnovy a sledování následné údržby vnějšího opěrného systému chrámu sv. Barbory. Dokončení restaurování jejího interiéru včetně realizace projektu prezentace průzkumů a celkové obnovy. Obnova a řádná údržba bezprostředního okolí chrámu jako veřejně přístupného parku s přímou vazbou na monumentální stavbu bývalé jezuitské koleje. Cílem je též rozšiřování nabídky cestovního ruchu v úzké spolupráci s farností Sedlec u Kutné Hory (katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci). Garanty jsou Město Kutná Hora a Římskokatolická farnost Kutná Hora.

II.1.b) Presentace katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci včetně ukázek restaurovaných uměleckořemeslných děl jako základu expozice církevního gotického a barokního umění ve vazbě na odkaz řádu cisterciáků v přímé vazbě na okolí Kutné Hory bohaté na románské a gotické sakrální stavby. Statické zajištění kaple Všech svatých s kostnicí, historicky nedílné součásti sedleckého kláštera s následnou obnovou interiéru kostnice i jejího širšího okolí. Cílem je též rozvoj informačního centra ve vazbě na katedrálu Panny Marie v Sedlci, chrám sv. Barbory a blízkého okolí s románskými a raně gotickými i barokními sakrálními stavbami jakožto určitého specifického segmentu cestovního ruchu – církevní turistiky včetně zapojení handicapovaných osob v projektu mobility. Garantem je Římskokatolická farnost Sedlec u Kutné Hory a Město Kutná Hora.

II.2. Umožnit udržitelný rozvoj historického centra Kutné Hory a podporovat projekty obnov kulturních památek včetně projektů cestovního ruchu a kultury při zachování autenticity a integrity památkového statku tak, aby bylo dodržováno a naplňováno **kriterium (iv)**, kde je garantem Město Kutná Hora:

„Věc je vynikajícím příkladem druhu stavby, architektonického celku nebo krajiny, které ve své celkové podobě ilustrují etapu historie lidstva“:

„Středověký městský prostor **historického jádra Kutné Hory** s dominantami dvou katedrálních staveb, gotickými kostely a bohatými měšťanskými domy jako doklad historie intenzivní báňské činnosti a prosperity stříbrných dolů ve střední Evropě.“

II.2.a) Realizace a naplňování „Projektu regenerace historického jádra“. Jde o projekt realizace obnovy měšťanských domů, církevních staveb a dalších objektů vázaný na vícezdrojové financování pod odborným památkovým dohledem.

II.2.b) Realizace a naplňování „Projektu obnovy živého prostředí městské památkové rezervace“ souvisejícím především s cestovním ruchem a kulturou (základní, městský mobiliář, informační systém, parky, klidové zóny, kulturně společenské akce).

II.2.c) Realizace „Projektu obnovy palácových domů“ ve vazbě na školská případně univerzitní zařízení pro vzdělávací a volnočasové aktivity.

II.3. Podpora projektů bydlení v městské památkové rezervaci tak, aby nedocházelo k „vyliďňování“ historického centra. Jde o udržení přirozeného biorytmu osídlení.

II.4. Ovlivňování stavební činnosti v ochranném pásmu tak, aby nedošlo ke znehodnocení pohledových vztahů urbanisticky krajinářského celku s městskou památkovou rezervací.

II.5. Podpora záměru zlepšení dopravní obslužnosti například záchytných parkovišť či přímého elektrifikovaného vlakového spojení mezi historickým jádrem Kutné Hory a Prahou.

II.6. Podpora propagace a popularizace památky UNESCO ve spolupráci s ostatními památkami UNESCO na území státu, a to i v oblasti mezinárodních vztahů s důrazem na partnerská města.

II.7. Podpora vzdělávacích, informačních a kulturních programů, které přibližují a oživují památku UNESCO a současně zvyšují její atraktivnost.

III. Historie

Území Kutné Hory bylo osídleno již od velmi dávných dob. Prastaré osídlení regionu je dnes prokázáno velkým množstvím archeologických nálezů. Stopy osídlení zde zanechali tajemní Keltové (GALLI) i první Slované (SCLAVENI). Od X. století se v Malíně, prvním historickém centru celé této kulturní krajiny, zřejmě nacházela mincovna. Nález stříbrných denárů se signifikací (MALIN CIVITAS /985-995/) to do značné míry potvrzuje. Kolonizační proces raného středověku byl završen

založením sedleckého kláštera roku 1142, prvního cisterciáckého kláštera v Čechách. Cisterciáci (ORDO CISTERCIENSIS), kteří byli ve XII. – XIV. století na vrcholu svých sil, sehráli významnou roli v osídlování Čech prací a slovem, tím i v jejich zařazení do evropského politického a kulturního kontextu. Avšak nejvýznamnějším okamžikem pro území středověkého regionu i státu byl nález bohatých ložisek stříbrné rudy. Dnešní půdorys města sahá k prvním časům dolování (ANTIGUA CUTNA /1276/). Výskyt rud tedy určil počátky utváření urbanizace historického jádra a jeho okolí. Četné staré osady, z nichž vznikla Kutná Hora, byly tehdy zřejmě pod vlivem cisterciáků seskupeny kolem malých románských farních kostelů. Od XIII. století se z hornických osad však postupně stalo město. Polovina XIII. stol. byla svědkem hlubokých změn dotýkajících se osídlení. Sousední opevněná královská města Čáslav a Kolín byla založena počátkem šedesátých let XIII. století jako výsledek existence stříbrných dolů, jejichž těžba přeměnila tuto oblast za vlády českého krále Václava II. /1285 – 1305/ ve velkou průmyslovou zónu. Rozsah a intenzita těžby přírodních zdrojů Kutné Hory je popisována v mnohých dobových dokumentech po celé Evropě. Zdá se, že těžba tedy ještě nebyla řízena a vlna prosperity, která se v Kutné Hoře zvedla, je srovnatelná se „Zlatou horečkou“ (Gold – rush) na Aljašce v XIX. století nebo s průmyslovými aglomeracemi 2. poloviny století XX., pochopitelně bráno úměrně k podmínkám středověku.

Tento stav byl s ohledem na utíkající daně změněn v roce 1300 panovníkem Václavem II. vydáním Královského horního práva (IUS REGALE MONTANORUM), upravujícího práva a povinnosti subjektů podílejících se na důlní činnosti a zpracování rudy - spolu s mincovní reformou, vyvolané nutností modernizovat těžební právo, které však pak platilo po několik následujících století v Evropě, následně i v Jižní Americe. Současně byla založena královská mincovna Vlašský dvůr, kde se razily pražské groše (GROSSI PRAGENSES), ražené z kutnohorského stříbra původně v Praze, které tvořily základ měnové reformy státu. Město se v období gotiky rozvíjelo do nebývalé krásy a bylo díky svému strategickému významu i městem hrazeným (opevněným). Kutná Hora se v dobách největší slávy stala co do množství obyvatel a hospodářského významu druhým městem po Praze, sídlem českých králů. V polovině XIV. století byl dokončen obranný systém více než čtyřmi branami, vodními příkopy a obrannými baštami. Městský půdorys se vyvíjel, malé neuspořádané uličky a dřevěné domy, vzniklé v době rozmachu hornictví, se změnily v ulice lemované bohatými a velkými kamennými domy a gotickými kostely. Práce na katedrální stavbě chrámu sv. Barbory započaly v osmdesátých letech XIV. století na vnějším okraji města. Město svým významem ovlivňovalo politickou i hospodářskou situaci českého království i střední Evropy prostřednictvím svého bohatství i síly cisterciáckého řádu.

Náboženské války /1419 – 1434/ způsobily v Kutné Hoře mnoho změn. Sedlecký klášter roku 1421 byl vypálen a zůstal v troskách až do konce XVII. století, značná část města byla poničena. Avšak bohatství rudních ložisek umožnilo po ukončení válek rychlou rekonstrukci. Práce prováděné na chrámu sv. Barbory byly řízeny architekty, kteří byli významnými postavami středověké architektury střední Evropy (Matyáš Rejsek a Benedikt Riedt). Bohatství města se odrazilo jak v jedinečné sakrální architektuře, tak v obydlích patriciátu. Mnohá malebná zákoutí si však doposud zachovala svůj středověký charakter - genius loci královského horního města.

Relativní nedostatek renesančních staveb vysvětluje postupný úpadek bohatství od čtyřicátých let XVI. století, kdy stříbrné doly byly vyčerpány. Podle některých pramenů se odhaduje celkový výtěžek kutnohorských dolů na 2,5 mil. kg ryzího stříbra /1290 – 1800/. Ekonomická stagnace Kutné Hory byla bohužel umocněna i třicetiletou válkou /1618 – 1648/. I přes doznívající význam města vznikly v období baroka monumentální stavby jezuitů (SOCIETAS IESU) - jezuitské koleje (Domenico Orsi), kláštera řádu sv. Voršily (ORDO S. URSULAE) od K.I. Dientzenhofera a kostel

sv. Jana Nepomuckého vyprojektovaného F. M. Kaňkou, které s barokními úpravami měšťanských domů daly městu nový architektonický charakter.

Také cisterciáci začali v baroku obnovovat sedlecký klášter s katedrálou Nanebevzetí Panny Marie, přičemž chtěli zdůraznit zejména svůj odkaz, ale i slavnou minulost českého státu v období raného a vrcholného středověku. Zřejmě proto pro cisterciáky vyvinul speciální formu barokní gotiky architekt Jan Blažej Santini Aichl. Gotické tvarosloví zde souzní s výrazem baroka. Santini tím vytvořil svébytný proud české barokní architektury.

Až do roku 1850 byla Kutná Hora relativně důležitým administrativním centrem, byť již ne jako pokladnice českého království, protože pokladnici rakousko uherského císařství byla tehdy Báňská Štiavnice. I přesto se tehdy město začalo znovu zajímat se o své architektonické památky.

Literatura:

Antonín J. Zavadil; Svědkové staré slávy kutnohorské (Kutná Hora 1898)

Zdeněk Wirth; Kutná Hora (Praha 1912)

Eva Matějková, Kutná Hora (Praha 1962)

Miloš Kruml; O obrazu města (Videň 1991)

Blanka Altová; Cisterciácký klášter Sedlec (Kutná Hora 1994)

Významné osobnosti Kutné Hory

Mikuláš Dačický z Heslova *1555 Kutná Hora †1626 Kutná Hora byl autor memoárů a veršovaných satirických skladeb pocházel z erbovního měšťanského rodu Dačických z Heslova. Jeho bratr Václav na zakoupené tvrzi Lorec v Kutné Hoře založil roku 1573 pivovar. Mikuláš žil z velkého dědictví, které mu zanechal otec. Vedl velice bouřlivý život, i přesto však navázal na rodovou kroniku, zápisy svých předků pak upravil a vtiskl celé kronice svůj styl – Paměti Mikuláše Dačického z Heslova.

Jan Šultys z Felsdorfu *1560 Slaný †1621 Praha pocházel ze Slaného, kde působil jako hostinský. Po příchodu do Kutné Hory se zde stal starostou (primasem) kutnohorským. Byl jedním ze 27 českých pánů popravených po bitvě na Bílé Hoře. Jeho hlava byla následně pověšena na kutnohorské „Kolínské bráně“ jako odstrašující příklad.

Bedřich Bridel též Fridrich Bridel *1619 Vysoké Mýto †1680 Kutná Hora byl český barokní spisovatel, básník a především jezuitský misionář. Psal náboženské spisy a stal se též profesorem na Karlově univerzitě. Zemřel při ošetřování nemocných morem v Kutné Hoře.

Petr Jan Brandl *1668 Praha †1735 Kutná Hora český malíř vrcholného baroka. Do staroměstského cechu malířů byl přijat roku 1694, stal se jedním z nejuznávanějších malířů té doby. Většinu jmění však dokázal prohrát. Stíhán věřiteli se ke konci života uchýlil do Kutné Hory, kde byl v noci 25.9.1735 nalezen mrtev v hospodě U Černého koníčka. Měšťané kutnohorští mu však přesto vystavili výpravný pohřeb

Josef Kajetán Tyl *1808 Kutná Hora †1856 Plzeň je zakladatelem moderního českého divadla jakožto národní prozaik. Tylův otec byl krejčím a hudebníkem u vojska. Po studiích se zapojil do divadelní činnosti a psaní dramát či prózy. Asi nejznámější dílo je divadelní hra Fidlovačka aneb žádný hněv a žádná hračka, kde mezi jinými písněmi prvně zazněla píseň „Kde domov můj“.

Karel Havlíček Borovský *1821 Borová u Přibyslavi †1856 Praha novinář, básník i spisovatel. Dětství prožil na Vysočině, gymnázium studoval v Německém Brodě - dnes Havlíčkově Brodě. Od roku 1850 nemohl vydávat noviny, proto se odstěhoval z Prahy do Kutné Hory, kde začal vydávat poslední časopis Slovan. Havlíčkův opoziční boj měl dohru před soudem v Kutné Hoře, který však slavně vyhrál. Na památku stojí v Kutné Hoře Havlíčkův pomník z roku 1883 od J. Strachovského. Kopie tohoto pomníku jsou pouze v Praze a New Yorku.

Felix Jenewein *1857 Kutná Hora †1905 Brno méně známý malíř historických a náboženských motivů. Narodil se v Barborské uličce čp. 23, kde má též bustu. Od roku 1890 byl také učitel na pražské UMPRUM a působil i v Brně. Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře vlastní rozsáhlou sbírku malířových děl, které se pojetím blíží „Hrůzám války“ Francisca Goyoy.

Jiří Orten *1919 Kutná Hora †1941 Praha vlastním jménem Jiří Ohrenstein byl český básník. V Kutné Hoře navštěvoval reálné gymnázium, později se odstěhoval do Prahy, kde navštěvoval konzervatoř, odkud byl pro svůj židovský původ nucen odejít. V roce 1941 byl zachycen projíždějící německou sanitkou, následným zraněním pak podlehl. Na památku Jiřího Ortena se od roku 1993 koná v Kutné Hoře festival Ortenova Kutná Hora. S ním je spojená i stejnojmenná literární soutěž pro mladé autory poezie do 22 let.

IV. Popis

Městská památková rezervace se rozkládá nad údolím říčky Vrchlice. Východní část je nazývána „Dolním městem“ a západní část, končící nad ostrožnou, je známa pod lidovým názvem „Horní město“. Právě v této části se nachází většina historických staveb a jejich umístění tvoří jedinečné panoramatické pohledy vysoké kvality. Monumentální chrám sv. Barbory, budova jesuitské koleje, Hrádek, kostel sv. Jakuba spolu s Vlašským dvorem vytvářejí neopakovatelnou kulisu královského horního města. Toto uspořádání a vsazení do krajiny ve svém celku dodávají Kutné Hoře její pozoruhodný charakter.

Nejstarší části Vlašského dvora sahají až k počátku XIV. století. I když Vlašský dvůr prošel koncem XIX. století puristickými úpravami, zachoval si mnohé ze své slávy královské mincovny, která svým významem ovlivňovala historii středověké střední Evropy.

V blízkosti Vlašského dvora se nachází filiální kostel sv. Jakuba ze XIV. století, výjimečný jak vlastní stavbou, tak mobiliářem, sahajícím většinou do období pozdní gotiky včetně utrakvistických památek.

Impozantní barokní stavba bývalé jesuitské koleje s barokním sochořadím dostává dnes nový impuls v podobě multifunkční náplně Galerie Středočeského kraje GASK. Hrádek je naopak příkladem sídla středověkého důlního podnikatele, které si do vysoké míry zachovalo svoji autenticitu. Dokladem jsou kromě exteriéru i interiéry jako součást expozic Českého muzea stříbra.

Nejvýznamnějším architektonickým prvkem městské památkové rezervace je chrám sv. Barbory. Její architektura odráží touhu mnoha generací obyvatel Kutné Hory /1380 – 1550/ zkrášlit město věhlasnou stavbou, symbolem své prosperity a bohatství - zřejmě i jako vzdor Praze, hlavnímu městu českého království a chrámu sv. Víta.

Je zde i velké množství měšťanských domů, které si ve svých interiérech uchovaly gotické stavební a umělecko řemeslné prvky, gotické sakrální stavby i barokní paláce. Uliční síť i budovy jsou jedinečným dokladem stříbrného bohatství a dnes i výjimečnosti památky UNESCO.

Cisterciácký klášter s katedrálou Nanebevzetí Panny Marie tvoří neodmyslitelnou podnož historie a urbanismu Kutné Hory. Výsledkem středověké stavební činnosti cisterciáků ve XII. až XIV. století a zejména geniality J. B. Santiniho ve století XVIII. je mistrovské dílo, které spojuje v hlubokém souladu restauraci významné gotické stavby se zcela novými prvky barokní gotiky. Katedrála a nedaleká patrová kaple Všech Svatých s kostnicí jako připomínkou „MEMENTO MORI“ jsou díky své historii a proslulosti jedněmi z nejnavštěvovanějších památek Kutné Hory.

Vedle viditelných památek se honosí Kutná Hora i výjimečným kulturním dědictvím pod svým zemským povrchem. Kromě dokladů lidské činnosti od pravěku přes dobu bronzovou až po stěhování národů a osídlení prvními zemědělci v 6. století našeho letopočtu k ručně dobýjeným důlním dílům, která místa dosahovala hloubek okolo 600 m.

V. Město Kutná Hora, struktura, statistika

Město Kutná Hora	veřejnoprávní korporace	(www.kutnahora.cz)
Městský úřad Kutná Hora	správa města	(www.mu.kutnahora.cz)
Počet obyvatel	21 500	
Zastupitelstvo města	27 členů; v čele starosta města	
Rozloha města	3 300 ha (8154,48 acres)	
Členění	12 městských částí	
Počet památek	386 nemovitých kulturních památek	
	177 movitých kulturních památek	
Rozpočet města	cca 400 mil. CZK	
Výdaje města na památky	cca 5 -7 mil. CZK ročně	

Průmysl

- velký
  - strojírenský
  - potravinářský
  - elektrotechnický
- drobný
  - nábytkářský
  - obchod a jiné

Služby

- stravování, ubytování
- informační, turistické
- kultura
- zdravotnictví
- sociální služby
- školství
- sport

Katedrála Nanebevzetí Panny Marie, Sedlec

VI. Městská památková rezervace Kutná Hora **(Core zone)**

VI.A. Systém ochrany památky UNESCO

VI.A.1. Legislativní ochrana kulturního dědictví státu – státní správa

- zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
- zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči
- vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči
- výnos Ministerstva kultury č. 16 417/87-VI/1, o prohlášení historických jader některých měst za památkové rezervace - Kutná Hora 1987 (Core zone)
- vyhláška Okresního národního výboru Kutná Hora č.: kult/75/80/H; 1982 o vyhlášení ochranného pásma městské památkové rezervace Kutná Hora (Buffer zone)
- zápis historického jádra Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví lidstva UNESCO; 9.12.1995 na 19. zasedání WHC
- ratifikace Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví: 15.2. 1991
- ratifikace Úmluvy o ochraně archeologického dědictví Evropy: 23.9.2000
- ratifikace Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy: 1.8.2000
- zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy

- vyhláška č. 275/2000 Sb., k zákonu o sbírkách muzejní povahy
- zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty
- zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví
- vyhláška č. 101/1974 Sb., k zákonu o archivnictví
- zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
- prováděcí vyhlášky ke stavebnímu zákonu
- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- prováděcí vyhlášky k zákonu o životním prostředí

Ostatní dokumenty:

- Ústřední seznam kulturních památek (národní soupis kulturního dědictví)
- Národní soupis sbírkových předmětů (Centrální evidence sbírek – MK ČR)

VI.A.2. Legislativní ochrana kulturního statku - samospráva

- Obecně platné ochranného zákonodárství památkové péče
- Komise regenerace památek Kutné Hory (Steering group)
- Ustanovení zodpovědného zástupce za obnovu kulturního statku (Site manager)
- Strategické dokumenty Města Kutné Hory:
  - Plán řízení ochrany památky UNESCO (Management plan)
  - Projekt regenerace městské památkové rezervace Kutná Hora
  - Územní plán Kutné Hory (2001) (The Municipal Master Plan)
  - Dopravní generel historického jádra
  - Regulační plán historického jádra (v přípravě)
  - Plány ochrany jednotlivých bloků kulturních památek (72 bloků)
  - Strategický plán rozvoje města – koncepční výhled (2004; aktualizován)
  - SWOT analýzy
  - Integrovaný plán rozvoje města (Deloitte 2007; aktualizován 2010)
  - Komunitní plán – sociální oblast (2007; aktualizován 2010)

VI.A.3. Podmínky stavebních činností v historickém jádru

Podmínky stavebních činností v městské památkové rezervaci se řídí:

- Obecně platnou státní legislativou
- Plánem řízení ochrany památky UNESCO
- Územním plánem Kutné Hory
- Podmínkami pro stavební činnosti podle výnosu Ministerstva kultury č.:16 417/87-VI/1, o prohlášení historických jader některých měst za památkové rezervace:

Podmínky pro stavební činnosti podle výnosu Ministerstva kultury ČSR č.: 16 417/87-VI/1, o prohlášení historických jader některých měst za památkové rezervace:

(1)Účelem prohlášení lokality za památkovou rezervaci (dále jen "rezervace") je zabezpečit zvýšenou ochranu významnému historickému urbanistickému celku a dokladům lidské činnosti, zajistit potřebnou péči o jeho zachování, obnovu a prezentaci, aby jako organická součást životního prostředí sloužil kulturním, výchovným, společenským a hospodářským potřebám společnosti.“

(2) Předmětem památkové péče v historickém jádru města prohlášeného za rezervaci, jsou:

- a) historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová skladba, městské interiéry včetně povrchu komunikací, plochy zvýšené ochrany, ostatní chráněné plochy a podzemní prostory,
- b) hlavní městské dominanty v dálkových i blízkých pohledech,

- c) nemovité kulturní památky uvedené v Ústředním seznamu kulturních památek
- d) ostatní objekty, soubory a prostory, dotvářející prostředí rezervace, u kterých z hlediska zájmů státní památkové péče lze závažné, podstatně měnící úpravy provádět pouze po dohodě s orgány státní památkové péče,
- f) veřejná zeleň.

(3) Obvod rezervace a chráněné památkové objekty v rezervaci se vyznačí při pořizování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace podle zvláštních předpisů. Zaznamenají se také v mapových a evidenčních operátech.

(4) Pro stavební činnost v historickém jádru města se stanoví tyto podmínky:

- a) veškeré úpravy nemovitých kulturních památek i jejich souborů musejí být řešeny a prováděny se zřetelem k trvalému zabezpečení jejich existence, hmotné podstaty, k jejich přiměřenému využití a dalšímu zhodnocování jejich výtvarných a dokumentárních funkcí,
- b) úpravy terénní i sadové, stavby dopravní, vodohospodářské, energetické i podzemní a inženýrské sítě musejí být prováděny s ohledem na památkovou hodnotu objektů a území,
- c) při nové výstavbě a při vnějších úpravách nechráněných objektů je třeba dbát architektonických vztahů ke kulturním památkám a jejich souborům, navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu i prostředí a dotvářet jejich celky přiměřenými prostředky současné architektonické tvorby,
- d) všechny úpravy městských prostorů, zejména úpravy fasád, povrchů komunikací, veřejné osvětlení i reklamní zařízení, musí být v souladu s historickým prostředím rezervací,
- e) stavebně technické práce musejí směřovat k obnově a funkčnímu zhodnocení hlavních historických prostorů, památkových souborů a objektů, zároveň s odstraňováním nevhodné vnitroblokové zástavby,
- f) při stavebně udržovacích pracích je třeba soustředit pozornost především na zabezpečení technického stavu památkových objektů tak, aby byly uchráněny před dalším chátráním do doby, než bude přikročeno k jejich obnově,
- g) při plánování údržby a investic na obnovu města musí být věnována prvořadá pozornost ochraně památkových objektů v rezervacích, dbáno, aby nedocházelo ke zvyšování nákladů a kulturním i ekonomickým ztrátám zanedbáním jejich řádné údržby,
- h) veškeré výkopové práce na území rezervace musí být dle platné právní úpravy oznámeno archeologickému pracovišti,

VI.A.4. Struktura ochrany památky UNESCO

a) Plošně památkově chráněné území (soubory nemovitostí)

Městská památková rezervace Kutná Hora (1961)

(Core zone)

Rozloha: 62,437 ha (154,29 acres)
 Počet obyvatel v rezervaci: cca 4000
 Počet nemovitých kulturních památek: 319
 Počet movitých kulturních památek: 151
 Počet kulturních památek – archiválií: 3

Ochranné pásmo (1982)

(Buffer zone)

Rozloha: 649,9 ha (1605,94 acres)
 Počet obyvatel: cca 16000
 Počet nemovitých kulturních památek: 44
 Počet movitých kulturních památek: 19

Ostatní území města (příměstské části Malín, Kaňk, Poličany)

Počet obyvatel: cca 1500

Počet nemovitých kulturních památek: 23

Počet movitých kulturních památek: 4

Území s archeologickými nálezy

Území města Kutná Hora

b) Kulturní památky:**Nemovité kulturní památky v historickém jádru**

Druhy památek	Počet	%	Příklady
Církevní stavby	10	3,1 %	Kostely, kláštery, kaple, fary...
Měšťanské domy	280	88,1 %	Měšťanské domy, rodinné domy...
Občanská vybavenost	16	5,0 %	Radnice, muzea, důl, ústavy...
Drobné stavby	13	3,8 %	Kapličky, sochy, kašny....
Celkem	319		

Druh vlastnictví	Počet	%
Státní	2	0,6 %
Obecní	34	10,7 %
Krajské	5	1,6 %
Církevní	8	2,5 %
Soukromé	270	84,6 %
Celkem	319	

Movité kulturní památky

Druhy památek	Počet	%	vlastnictví
liturgické předměty	11	6,7 %	církev
obrazy, sochy	59	40,0 %	převážně církev
oltáře, zpodobnění	18	12,0 %	církev
kazule, dalmatiky	34	22,7 %	církev
knihovny	2	1,3 %	stát
mobiliární fond	1	0,6 %	stát
ostatní	26	16,7 %	různé např. iluminace
celkem	151		

Kulturní památky – archiválie: 3 ks (listiny – iluminace, středověké rukopisy)

c) Soubory sbírkových fondů:

sbírkové fondy - muzea, galerie, archivy

VI.A.5. Stupně ochrany památek

a) Památky světového významu:

UNESCO - Historické jádro Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci

b) Památky národního významu

Národní kulturní památky :

Chrám sv. Barbory

Vlašský dvůr

c) Památky v historickém jádru

Kulturní památky:

319 nemovitých kulturních památek + katedrála Nanebevzetí Panny Marie Sedlec

151 movitých kulturních památek + 19 v katedrále Nanebevzetí Panny Marie Sedlec

d) Sbírkové fondy muzeí a galerií:

Galerie Středočeského kraje - GASK

České muzeum stříbra

Galerie Felixe Jeneweina

Vlašský dvůr

Regionalistická soukromá muzea a galerie malého typu

VI.A.6. Organizace ochrany

a) Úřední složka :

Ministerstvo kultury České republiky - odbory jejichž činnosti nejvíce ovlivňují památkovou péči v Kutné Hoře:

(www.mkcr.cz)

Odbor památkové péče

Odbor muzeí a galerií

Odbor církví

Památková inspekce

Krajský úřad Středočeského kraje - odbor jehož činnost nejvíce ovlivňuje památkovou péči v Kutné Hoře:

(www.kr-stredocesky.cz)

Odbor kultury a památkové péče

Městský úřad Kutná Hora – odbory jejichž činnosti nejvíce ovlivňují památkovou péči v Kutné Hoře:

(www.mu.kutnahora.cz)

Odbor památkové péče

- Komise památkové péče

(STEERING GROUP)

- Komise pro kulturu
- Komise pro školství
- Komise pro tělovýchovu a sport
- Komise pro cestovní ruch

Odbor správy majetku

- Komise majetková

Odbor životního prostředí

- Komise pro životní prostředí

Odbor investic

b) Odborná složka:

Národní památkový ústav

(www.npu.cz)

(The National Institute for the Protection and conservation of Monuments and Sites)

Ústřední pracoviště Praha

Územní odborné pracoviště středních Čech v Praze

Archeologický ústav Akademie věd České republiky

(www.arup.cas.cz)

Pracoviště Kutná Hora, tzv. „expedice Bylany“

Ústav archeologické památkové péče středních Čech

(www.uappsc.cz)

Státní okresní archiv Kutná Hora

(www.soapraha.cz)

c) Nestátní složka

Český komitét ICOMOS

(www.sweb.cz/icomos/)

České dědictví UNESCO

(www.unesco-czech.cz)

Česká inspirace

(www.czech-inspiration.cz)

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska

(www.shscms.cz)

Nadace Kutná Hora – památka UNESCO

(www.nadaceunesco.kh.cz)

Průvodcovská služba Kutná Hora s.r.o.

(www.guide.kh.cz)

VI. B. Systém financování obnovy památky UNESCO

Na obnovu památkového fondu historického jádra Kutné Hory (ale i některých památek v okolních příměstských částech) v letech 1995 – 2011 celkově (včetně podílů a příspěvků Města Kutné Hory; příspěvků a podílů kraje, státu atp.) příspěvky činily cca 700 mil. Kč. Šlo zejména o obnovu měšťanských domů, statické zajišťování opěrných zdí a domů a restaurování umělecko-řemeslných prvků a obnovu kostelů. Ze státního rozpočtu bylo z větší části hrazeno statické zajišťování opěrného systému (včetně jeho restaurování) chrámu sv. Barbory a také z části hrazena obnova bývalé jezuitské koleje. Podstatnou část investic však hradil Středočeský kraj ze svého veřejnoprávního rozpočtu sám. Z významných obnov sochařské výzdoby lze vyzdvihnout obnovu 13 sousoší před jezuitskou kolejí. V příměstských částech šlo zejména o obnovy kostela sv. Vavřince na Kaňku, kostnice a katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Ze svého vlastního rozpočtu Město Kutná Hora v rámci programu regenerace plnilo podíly na obnovách

nemovitostí jak ve svém, tak i v jiném vlastnictví. Město ze svého veřejnoprávního rozpočtu přispívá na obnovy vlastníkům kulturních památek, ale i nemovitostí, které nejsou kulturními památkami, avšak leží v městské památkové rezervaci nebo ochranném pásmu rezervace. V roce 2003 byl městem Kutná Hora zřízen Fond regenerace památek města Kutné Hory s pravidly poskytování příspěvků z rozpočtu města, který je naplňován. Některé památky byly ovšem obnovovány i bez příspěvků státu, kraje, města atp.

Výjimečnost výše některých příspěvků v letech 1995 - 2011 je především odrazem významu obnovy chrámu svaté Barbory, ale také odrazem důležitosti katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, a obnov bývalé jezuitské koleje (GASK) i Vlašského dvora.

Možnosti příspěvků na obnovu památkového fondu

Projekt regenerace městských památkových rezervací a zón ČR:

Je nástrojem k obnově kulturních památek nacházejících se v nejcennějších částech našich historických měst, prohlášených za památkové rezervace a památkové zóny. Finanční příspěvky mohou být z něho poskytovány pouze tehdy, pokud má příslušné město zpracovaný vlastní program regenerace a pokud se zároveň finančně podílí společně s vlastníkem na obnově kulturní památky.

Povinné podíly z ceny díla:

Zdroje	Finanční podíly podle druhu vlastnictví		
	města	FO, PO	círky
Prostředky vlastníka nebo uživatele, případně jiné neveřejné zdroje	min. 50 %	min. 40 %	min. 10 %
Rozpočet města	0	min. 10 %	min. 20 %
Prostředky z Programu	max. 50 %	max. 50 %	max. 70 %

Projekt zachrany architektonického dědictví ČR:

Tímto programem je podporována obnova kulturních památek tvořících nejvyšší součást našeho architektonického dědictví, jako jsou hrady, zámky, kláštery, historické zahrady, kostely a podobně. Zamýšlené práce přitom musejí směřovat k záchraně kulturní památky nebo záchraně těch jejích částí, které tvoří podstatu kulturní památky. K žádosti o zařazení do Programu se přikládá zvláštní druh dokumentace, tzv. projekt zachrany kulturní památky.

Povinné podíly z ceny díla:

Ministerstvo kultury ČR

max. 50-70%

Vlastník

min. 30-50%

Projekt restaurování movitých kulturních památek:

Z tohoto programu jsou poskytovány finanční příspěvky na náklady spojené s obnovou (restaurováním) movitých kulturních památek, zejména takových, které jsou významnými díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi a jsou umístěny v budovách zpřístupněných veřejnosti pro kulturní, výchovně-vzdělávací nebo náboženské účely.

Povinné podíly z ceny díla:

Ministerstvo kultury ČR	max. 50%
Vlastník	min. 50%

Projekt podpory obnov památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností:

Finanční prostředky v Programu jsou určeny na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek, které se nalézají mimo památkové rezervace a zóny, nejsou národními kulturními památkami a které nejsou ve vlastnictví České republiky, popř. na obnovu movité kulturní památky pevně spojené se stavbou (např. oltáře nebo varhany v kostelech), pokud je tato stavba kulturní památkou.

Povinné podíly z ceny díla:

Ministerstvo kultury	max. 90%
Vlastník	min. 10%

Fond kultury a obnovy památek Středočeského kraje:

Povinné podíly:

Středočeský kraj	max. 95%
Vlastník	min. 5%

Fond regenerace památek města Kutné Hory :

Povinné podíly:

Město Kutná Hora	max. 50%
Vlastník	min. 50%

Nadace „Kutná Hora - památka UNESCO“

Příspěvky na uměleckořemeslná díla

Rozpočet státu – Ministerstvo kultury ČR, vláda, parlament ...

Systém státní pomoci při obnovách velkých a významných památek, například chrámu sv. Barbory.

Rozpočet Středočeského kraje:

Systém obnov památek ve vlastnictví Středočeského kraje, například bývalé jezuitské koleje (Galerie Středočeského kraje - GASK) a příspěvků vlastníkům kulturních památek na území kraje (Fond kultury a obnovy památek).

Rozpočet Města Kutné Hory:

Systém obnov památek ve vlastnictví Města Kutné Hory a systém příspěvků vlastníkům kulturních památek na území města (*Fond regenerace památek města Kutné Hory*).

VII. Ochranné pásmo městské památkové rezervace **(Buffer zone)**

Městská památková rezervace Kutná Hora (Core zone) má od roku 1982 vyhlášeno ochranné pásmo (Buffer zone).

Ochranné pásmo zahrnuje nebo se dotýká 6 městských částí včetně Sedlce, plochou zabírá téměř 20% celého území města Kutné Hory.

V ochranném pásmu leží 44 nemovitých kulturních památek a **katedrála Nanebevzetí Panny Marie Sedlec, jako nedílná součást památky UNESCO.**

Podmínky stavebních činností v ochranném pásmu se zde řídí:

Obecně platnou státní legislativou

Plánem řízení ochrany památky UNESCO

Územním plánem Kutné Hory

Podmínkami pro stavební činnosti podle vyhlášky o ochranném pásmu vydané Okresním národním výborem pod č.: kult/75/80/H dne 11.10.1982.

Dle vyhlášky vydané Okresním národním výborem pod č.: kult/75/80/H dne 11.10.1982: „se zřízením ochranného pásma kolem celého území městské památkové rezervace Kutná Hora sleduje zvýšená památková ochrana městské památkové rezervace. Má také zamezit případným nepříznivým vlivům z nejbližšího okolí a zabránit nežádoucím nebo rušivým zásahům a to zvláště při stavebních změnách v území vymezeném ochranným pásmem.

Území ochranného pásma tvoří s historickým jádrem vzájemně související nedílný urbanistický celek. Je třeba, aby veškeré podstatné změny v dosavadní zástavbě města a další rozšiřování novými objekty respektovalo charakter historického jádra a opatření vztahující se k prohlášení historického jádra za městskou památkovou rezervaci a památku UNESCO.

Území, které tvoří ochranné pásmo rezervace zabírá téměř všechny okrajové části města (6 městských částí včetně Sedlce), které vzhledem ke značně členitému terénu mají velmi nepravidelnou zástavbu, která je proto značně členitá a různorodá. Proto každá větší změna v zástavbě na území ochranného pásma by měla být velmi citlivá ve vztahu na charakter historického jádra.

Velmi důležité jsou také pohledy na město ze všech stran. Proto je třeba respektovat zvláště všechny historické dominanty v blízkých i dálkových pohledech.“

Ochranné pásmo městské památkové rezervace bylo vyhlášeno v roce 1982. Tímto opatřením byla podpořena důslednější ochrana významného památkového celku v jeho nejbližším okolí tak, aby bylo možno zabránit případným nepříznivým vlivům a to zejména při stavebních změnách v území. Byly určeny podmínky tak, aby veškeré podstatné změny respektovaly charakter historického sídla. Důraz byl kladen také na dálkové pohledy na město a na zachování jeho původních dominant.

Ochranné pásmo je poměrně rozlehlé a zahrnuje důležité oblasti, přímo navazující na historické jádro města a dále plochy, které jsou podstatné pro vnímání jeho celkového panoramatického působení a širších krajinných souvislostí. Je důležité pro zachování původního vztahu historického jádra města s jeho širším okolím. V případě Kutné Hory se jedná o zvláště významnou součást tohoto sídelního celku, cennou jako doklad vzácně dochované přímé návaznosti historického sídla na okolní volnou přírodu a na kulturní krajinu.

Ochranné pásmo v zásadě plní svoji funkci dostatečně, ale v určitých místech například na severní straně, by bylo vhodné zajistit užší součinnost všech potřebných orgánů a institucí pro zajištění dostatečné ochrany cenného charakteru tohoto území, ohroženého například možnou a v současnosti již předpokládanou obytnou zástavbou. Podle současných prognóz se ale zatím jedná až o časově vzdálenější období, toto možné riziko ale nelze podcenit.

VIII. Silné a slabé stránky; SWOT analýza

Vypracovali: Ing. Vlastimil Kapička, Mgr. Věra Klimentová

Spolupráce: Ing. arch. Miroslav Tůma

Zpracováno: 03/2009

VIII.A. Základní geografická charakteristika

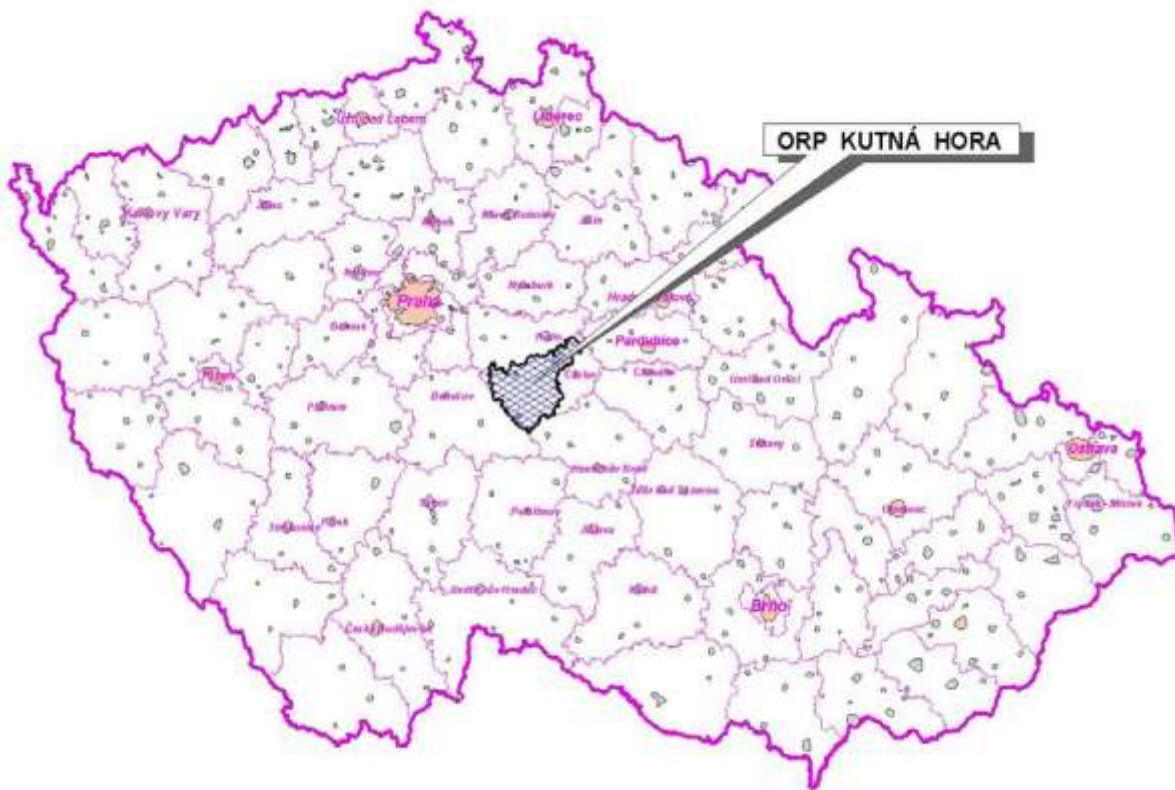
Obec s rozšířenou působností Kutná Hora se rozkládá na severním okraji Českomoravské vrchoviny mezi středními toky řek Sázavy a Labe. Je, společně s ORP Čáslav, okrajovým obvodem Středočeského kraje. Leží v jihovýchodním cípu Středočeského kraje. Nejdelší hranici má na severozápadě se správním obvodem Kolín, na jihozápadě sousedí s obvodem Benešov a Vlašim, na východě s obvodem Čáslav, na jihozápadě asi 20 km tvoří hranici s krajem Vysočina. Nadmořská výška se pohybuje od 202 m n.m. (Hlízov) do 559 m n.m. (Třebětín), celkem 25 obcí na jih od Kutné Hory má nadmořskou výšku nad 400 m n.m. Svoji rozlohou 64 255 ha se řadí na 5. místo v kraji (5,8 %), ale počtem obyvatelstva (48 929) až na 10. místo kraje (4,3 %). Podíl zemědělské půdy je 62,9 %, orná půda činí na celkové rozloze 51,2 % a je mírně nad podílem v rámci Středočeského kraje. Území kutnohorského regionu nemá jednotný přírodní ráz. Jeho utváření ovlivňovaly různé geologické vlivy. Patří ke třem horopisným celkům – Českomoravské vrchovině, Čáslavské kotlině a Polabské nížině. Skalní podklad Kutnohorska je tvořen velmi starými horninami, kristalinikem, který je součástí tzv. jádra Českého masivu. Během geologického vývoje docházelo k vrásnění a vznikaly horninové a rudné žíly s ložisky zinkových, olověných, stříbrných, měděných, případně antimonových rud. Jsou známá hlavně v okolí Kutné Hory, ale i v Posázaví. Severní část území náleží do povodí řeky Labe, sem odvádí své vody Vrchlice a Doubrava. Jižní část patří do povodí řeky Sázavy. Největšími vodními nádržemi jsou přehrada Želivka a Vrchlice. Klimatické podmínky regionu jsou celkem příznivé. Dlouhodobý průměr srážek činí 590 mm s maximem srážek v červenci a s minimem v únoru.

Správní obvod obce s rozšířenou působností **KUTNÁ HORA** je vymezen územím obcí:

Bernardov, Bludov, Bohdaneč, Církvice, Černíny, Červené Janovice, Čestín, Dolní Pohled', Hlízov, Horka II, Chabeřice, Chlístovice, Kácov, Kobylnice, Košice, Křesetice, Kutná Hora, Leděčko, Malešov, Miskovice, Nepoměřice, Nové Dvory, Onomyšl, Opatovice I, Paběnice, Pertoltice, Petrovice I, Petrovice II, Podveky, Rašovice, Rataje nad Sázavou, Řendějov, Samopše, Slavošov, Soběšín, Staňkovice, Sudějov, Suchdol, Svatý Mikuláš, Štípoklasy, Třebětín, Uhlířské Janovice, Úmonín, Úžice, Vavřinec, Vidice, Vlastějovice, Záboří nad Labem, Zbizuby, Zbraslavice, Zruč nad Sázavou.

Správní obvod tvoří 51 obcí, z nichž tři mají statut města a tři statut městyse

ČESKÁ REPUBLIKA

VIII.B. Obvod Kutná Hora

Tato SWOT analýza pro území obvodu Kutná Hora je řešena celkovým shrnutím předchozích informací z průzkumů rozborů a je zpracována pro potřeby celkového přehlednějšího vyhodnocení stavu a vývoje území a pro potřeby rozboru udržitelného rozvoje území pro tři pilíře udržitelného rozvoje:

- I. enviromentální pilíř - příznivé životní prostředí
- II. ekonomický pilíř - hospodářský rozvoj
- III. sociální pilíř - soudržnost společenství obyvatel

1. HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

S

SILNÉ STRÁNKY

- částečné zastoupení fungujících lomů
- pozoruhodné geologické lokality(údolí Vrchlice, Kaňk)
- ložiska cihlářských hlín a stavebního kamene
- ložiska barevných kovů

O

PŘÍLEŽITOSTI

- využití zrušených lomů pro případné zřízení technické infrastruktury
- možné přetěžení a zpracování důlních odvalů
- výzkum, školství, odborné kongresy
- zpřístupnění důlních lokalit turistickému průmyslu

W

SLABÉ STRÁNKY

- v řešeném území se vyskytují dobývací prostory a poddolovaná území (*Kutná Hora, Kaňk až Malešov + drobná neidentifikovaná území*)
- v řešeném území jsou struskové a odvalové haldy (pozůstatky středověké těžby)

T

OHROŽENÍ

- propady, ohrožení spodních vod, destrukce nadzemních, pozemních i podzemních staveb a konstrukcí
- těžké kovy ve spodních vodách, v půdě, ohrožení karcinogenními kovy
- možnost obnovy těžby barevných kovů

2. VODNÍ REŽIM

S

SILNÉ STRÁNKY

- vodní toky : Vrchlice + vodní nádrže Vrchlice a Velký rybník, Doubrava, Klejnárka , drobné vodoteče
- četné rybníky a území se soustavami rybníků
- skupinový vodovod Vrchlice
- poměrně dobrá kvalita vodních toků
- napojení obcí na veřejné vodovody a páteřní přivaděč z úpravny Vrchlice-Maleč
- vybavení velkých sídel ČOV
- budování ČOV i v menších sídlech

O

PŘÍLEŽITOSTI

- napojení obcí na centrální vodní zdroje
- revitalizace vodních toků
- rekreační a sportovní využití vodních toků a ploch
- budování protipovodňových opatření (hrází a poldrů)

W

SLABÉ STRÁNKY

- záplavová území (Vrchlice, Doubrava, Klejnárka)
- kolísavý stav vody na většině vodních toků
- v některých obcích je problém s nedostatečnou kapacitou vodních zdrojů
- zabahnění rybníků
- nevhodné úpravy vodních toků, zatrubnění
- nedostatečné kapacity protipovodňových zařízení a zařízení pro přívalové srážky
- kontaminace spodních vod těžkými kovy a starými ekologickými zátěžemi

T

OHROŽENÍ

- vyčerpání a znečištění studní
- odvádění splaškových vod do potoků a rybníků
- zarůstání melioračních příkopů
- splachy zemědělské půdy do vodotečí a rybníků
- snižování retenční schopnosti krajiny
- rekreační využití vodních toků a ploch

3. HYGIENA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

S

SILNÉ STRÁNKY

- převážně klidné a čisté ovzduší a prostředí
- zastoupení ČOV – především větší střediska
- nenachází se zde úložiště jaderného odpadu
- v území není skládka komunálního odpadu
- ve většině obcí se nevyskytuje nadměrná hluková zátěž z dopravy(kromě obcí v okolí komunikace I.ř.)
- budování vodovodů a kanalizací v obcích
- nízké až malé radonové riziko

W

SLABÉ STRÁNKY

- ne všude je realizována likvidace splaškových vod
- pouze v malé míře se zde nachází staré ekologické zátěže znečišťujících látek
- rostou exhalace ze spalování pevných paliv
- hluk velkých průmyslových podniků a letišť Chotusice a komunikace I.ř. a částečně i II.ř. vlivem hustší dopravy

O

PŘÍLEŽITOSTI

- rozšiřování kanalizačních sítí a budování nových ČOV i v menších sídlech
- revitalizace údržba kanalizačních systémů
- posílení – obnova funkcí místních regionálních železnic
- protihluková opatření
- sanace starých ekologických zátěží

T

OHROŽENÍ

- zvýšení podílu oxidu dusíku a polévatého prachu při hromadném přechodu na tuhá paliva vlivem zvyšování cen plynu a elektřiny
- nebezpečí narušení zdraví obyvatelstva spojené s výskytem těžkých kovů a radonu
- znečišťování prostředí splaškovými vodami a nedůslednou likvidací domovních odpadů
- vznik divokých skládek
- znečištění prostředí odpadem z plastů

4. OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY.

S

SILNÉ STRÁNKY

- pestrá a různorodá krajina (rovinatý až mírně kopcovitý terén s rozlehlými poli a loukami, lužními a monokulturními hlubokými lesy)
- možnosti vyhlídkových bodů a turistických tras
- v krajině bohatě zastoupeny drobné sakrální objekty
- regionální a lokální biocentra a biokoridory
- svoz komunálního odpadu na řízené skládky
- sběr druhotných surovin
- existence NATURA 2000 a přírodní krajinné zóny
- chráněné významné stromy a stromořadí

W

SLABÉ STRÁNKY

- negativní vlivy a důsledky zemědělské velkovýroby
- poměrně přemnožená vysoká a spárkatá zvěř
- nevratné zásahy do krajiny prohlubující devastaci
- nepřítomnost přírodních parků
- znečišťování vodotečí splaškovými vodami
- divoké skládky (plasty a nebezpečný odpad)

O

PŘÍLEŽITOSTI

- obnova kulturního krajinného rázu včetně obnovy doprovodné zeleně i u cest
- zajištění propustnosti krajiny
- projektování nových a důsledná realizace ÚSES z územních plánů
- řízené ekologické zemědělství

T

OHROŽENÍ

- narušení ekologické rovnováhy krajiny intenzivní zemědělskou výrobou (sclouvání, průmyslová hnojiva)
- meliorace – snižování přirozené akumulace vod
- další ohrožení lesů narušených vichřicemi
- neregulovaná výstava ve volné krajině (rekreační oblasti)
- zakládání průmyslových zón a logistických center „na zelené louce“

5. ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCE LESA

S

SILNÉ STRÁNKY

- výhodná geografická poloha v rámci ČR
- kvalita půdy průměrná a rozmanitá (oblast řepařská až po bramborářskou)
- příznivé klimatické a půdní podmínky
- cca 75% zemědělské půdy obhospodařováno
- lesní půda tvoří téměř třetinu řešeného území
- velké zastoupení půd s klasifikací 1

W

SLABÉ STRÁNKY

- zábory zemědělských půd, včetně půd nejvyšší kvality pro novou bytovou výstavbu a průmyslové zóny
- neobhospodařované zemědělské plochy
- eroze velkoplošných pozemků, zejména při pěstování nevhodné zemědělské produkce
- neřízené zatravňování a zalesňování kvalitních půd

O

PŘÍLEŽITOSTI

- málo produktivní zemědělské půdy zalesnit, zatravnit, popřípadě využít pro výstavbu
- neobdělávání zemědělské půdy – plevel a degradace krajiny
- rychlejší a důslednější provádění pozemkových úprav
- realizace protierozní ochrany půdy
- realizace společných opatření pozemkových úprav-lepší propustnost krajiny
- obnova poničených lesních porostů

T

OHROŽENÍ

- splachy ornice přivalovými dešti
- opakované pěstování monokultur tržně výhodných plodin
- nedostatek přírodních hnojiv likvidací stád skotu
- kalamity v lesních porostech, zvláště v již částečně narušených
- aktivní neřízená lesní těžba

6. VEŘEJNÁ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

S

SILNÉ STRÁNKY

- dobrá a hustá síť komunikací všech kategorií
- dostatečná kapacita sítí – energie
- plynofikace obcí (převážně Kutnohorsko, Zbraslavicko méně)
- dobrá dopravní obslužnost (autobus, vlak)
- obchodní síť převážně v centrech
- dobrá dosažitelnost mezinárodního letiště Pardubice a Praha

O

PŘÍLEŽITOSTI

- zvýšit podíl plynofikovaných obcí
- zlepšit dopravní obslužnost
- zlepšit obchod a služby mimo centra
- využití dotačních titulů EU na infrastrukturu
- zateplování objektů a větší podpora fotovoltaiky a obnovitelných zdrojů energie
- budování bezpečnostních prvků pro chodce

W

SLABÉ STRÁNKY

- místy špatný technický stav a parametry silnic nižších tříd
- chybějící dopravní obchvaty u větších obcí
- nedostatečná kapacita některých silničních úseků
- ochranná a bezpečnostní pásma negativně ovlivňují funkční využití přilehlých ploch
- lokalita bez dopravní a obchodní obslužnosti
- minimální vliv železnice na hromadnou dopravu

T

OHROŽENÍ

- silnice nižších tříd ztrácí na kvalitě
- s ohledem na ceny plynu rozvoj plynofikace ohrožen
- rostoucí význam center potlačuje malá sídla
- nedostatek vlastních finančních prostředků
- černé skládky a neřízené vypouštění odpadních vod

7. SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY

S

SILNÉ STRÁNKY

- zpomalení až stagnace úbytku počtu obyvatel
- počet lidí v produktivním věku na celorepublikovém průměru
- dobrá dostupnost základního školství a odborné zdravotní péče
- spolková činnost a klubová činnost (hasiči, skauti, kluby, ochotníci...)
- malé procento problémových menšin
- přístup k poštovním a bankovním službám dobrá

O

PŘÍLEŽITOSTI

- v malých a odlehlých sídlech stabilizovat počet trvale bydlících-podpory bydlení
- udržet regionální hromadnou dopravu alespoň na stávající úrovni
- prevence kriminality
- vytváření nových pracovních míst

W

SLABÉ STRÁNKY

- stoupající počet lidí v postproduktivním věku
- stoupající procento nezaměstnanosti
- omezování veřejné hromadné dopravy v menších sídlech
- klesající počet stálých obyvatel v malých a odlehlých sídlech
- narůstání kriminality ve větších centrech

T

OHROŽENÍ

- stoupající nezaměstnanost
- stárnutí populace
- růst počtu nepříznivých občanů a sociálně slabých menšin
- vandalismus

8. BYDLENÍ

S

SILNÉ STRÁNKY

- vyvážená nabídka typů bydlení(nájemní a v rodinných domech
- zájem o individuální výstavbu i mimo centra
- v územních plánech dostatek vyčleněných ploch pro bydlení a bytovou výstavbu

O

PŘÍLEŽITOSTI

- obnova objektů pro bydlení v centrech
- využití dotačních titulů EU na podporu obnovy bydlení
- využití dotačních titulů na zateplování budov
- obnova, údržba a rekonstrukce veřejných prostranství a veřejné zeleně včetně parků
- rozšiřování a údržba stávajících ploch a zařízení pro volnočasové aktivity

W

SLABÉ STRÁNKY

- neřízený růst sídel na úkor ZPF
- přeměna bytového fondu uvnitř center na komerční využití - vylidňování center
- nedostatečná obnova staršího bytového fondu
- nedostatek finančních prostředků na obnovu bytového fondu

T

OHROŽENÍ

- pokles zájmu o nájemní bydlení
- zhoršení kvality prostředí pro bydlení-zanedbání zeleně, nedostatečně likvidovaným odpadem
- vandalismus a trestná činnost na neobydlených objektech

9. REKREACE

S

SILNÉ STRÁNKY

- pestrý krajinný ráz
- převážně klidné a čisté ovzduší a prostředí
- oblíbená rekreační oblast Zbraslavicko
- poměrně hustá síť turistických tras
- využívání starých usedlostí a objektů k rekreaci-chalupaření
- koncepce turistického ruchu zpracována-pouze pro sídlo Kutnou Horu

O

PŘÍLEŽITOSTI

- obnova a údržba hodnotných architektonických
- využití dotačních titulů EU na rekreaci a volnočasové aktivity
- vyhlášení přírodního parku Vrchlice a vybudování naučné stezky
- obnova a přetřansformování nevyužitých zemědělských areálů

W

SLABÉ STRÁNKY

- v části území chybí značené cyklostezek a cyklotras
- střety mezi ochranou krajiny a přírody s rozvojem rekreace a turistického ruchu
- růst počtu objektů a plochy rekreace na úkor ZPF
- nevyjasněná koncepce rozvoje rekreace
- zastarávání veřejných rekreačních objektů a areálů-nedostatek finančních zdrojů

T

OHROŽENÍ

- nedostatek finančních prostředků
- nekomplexnost řešení rekreace a volnočasových aktivit vlivem komercializace
- problémy s ekologickými aktivisty

10. HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

S

SILNÉ STRÁNKY

- stabilizace pracovních příležitostí-nové Foxconn a TPCA Kolín
- stabilizace zemědělské výroby
- podpora podnikání v turistickém ruchu

O

PŘÍLEŽITOSTI

- rozvojové programy EU a ROP
- větší orientace na cestovní ruch (poskytování služeb ap.)

W

SLABÉ STRÁNKY

- nedostatek pracovních míst v malých sídlech
- kolísavá nabídka pracovních příležitostí závislá na prosperitě podniků
- malé příležitosti pro podnikání v malých sídlech
- chátrající komunikační síť, převážně místních komunikací
- nedostatek finančních zdrojů

T

OHROŽENÍ

- útlum průmyslové a zemědělské výroby
- klesající zájem o rekreaci a dlouhodobé ubytování v území

Pražský groš

[illegible]

- přůmýšlová zóna pro větší investory „Na Rovinách“ přiléhající k ČKD je řešena soukromým developerem s bohatými zkušenostmi
- ve schváleném územním plánu jsou vymezeny plochy pro podnikání (Karlovy, Sedlec, Malín, Kaňk)
- diverzifikovaná nabídka středních škol, vyšší odborná škola
- vyšší než průměrný podíl vysokoškoláků mezi obyvatelstvem (i zaměstnanci)
- dostupná pracovní síla (vyšší míra nezaměstnanosti)
- historické centrum se zachovalým středověkým rázem
- investice do rekonstrukcí a oprav památek
- zařazení na seznam UNESCO
- jedinečné České muzeum stříbra
- pamětihodnosti v okolí (Kačina, Žleby)
- přírodní krásy v okolí (údolí Vrchlice)
- tradiční kulturní akce (Stříbření), program Informačního centra - „Oživé město“
- zapojení města do aktivit sdružení „Česká inspirace“
- existují prostory pro pořádání akcí
- etablované informační centrum a průvodcovská služba
- dobrá spolupráce města s neziskovým sektorem
- existuje poptávka po bytech a stavebních parcelách, město svou velikostí,

- chybí kapacitní ubytovací zařízení na špičkové úrovni i dostatečné možnosti levnějšího ubytování
- chybí parkoviště a navazující sociální zařízení pro turisty
- údržba a rekonstrukce místních komunikací – nedostatek financí na potřebný objem prací
- „infrastruktura zábavy“: sportoviště (tradiční i nové sporty), kongresové zázemí, diskotéka, kasino apod...
- nedostatečný informační systém pro návštěvníky
- neexistuje komplexní nabídka produktů CR, zaměřených na různé cílové skupiny
- chybí směrové dopravní značení do města na hlavních silničních tazích
- vzhled města mimo centrum i bezprostřední okolí některých památek (neudržované pozemky)
- značené a propagované cyklotrasy - chybí napojení na širší síť, marketing, služby
- úroveň koordinace a spolupráce subjektů CR a jejich partnerů ve městě (středních škol apod.)
- nedostatečná komunikace a spolupráce s okolními obcemi
- poloha nádraží mimo centrum – problematická frekvence spojů a komplikovaná trasa dopravy

geografickou polohou a přírodním okolím může být atraktivní pro bydlení

- blízko hlavního města Prahy (76 km)
- v centrální části České republiky poblíž významných průmyslových regionů
- silniční spojení s Prahou nebo napojením na dálnici D1 po komunikaci č. II/126 u Zruče nad Sázavou nebo po dálnici D11 Praha – Hradec Králové přes nájezd u Poděbrad. Přímé spojení Kutné Hory s Prahou je po silnici 1. třídy č. I/2. Propojení na dálnici D1 Brno- Praha je ve vzdálenosti cca 30 km.
- poměrně hustá síť silnic v regionu Kutné Hory
- dobré železniční spojení
- sídlo orgánů státní správy a institucí
- významné společensko-kulturní a správní centrum regionu
- město s významnými kulturně-historickými památkami a s atraktivním přírodním prostředím
- existence odborných technických středních škol a učilišť, která vychází z historických tradic strojírenského, stavebního a textilního průmyslu regionu
- dobrá vybavenost města Kutná Hora infrastrukturou (plyn, voda, elektrické vedení, telekomunikace)
- dostatečná územní připravenost (zastavitelné plochy) pro bytovou výstavbu v rodinných i bytových domech

Příležitosti

- úspěšná realizace rozvojových programů bude stabilizovat mladé obyvatele
- pozitivní image historického unikátu a zdravého prostředí přiláká nové obyvatele
- využití vzdělávacího potenciálu vysokých škol v kraji, zřízení (fakulty) VŠ ve městě
- „usazený“ a funkční model regionální správy investice TPCA v Ovčárech – popud dodavatelům v okolí, zájem o bydlení
- zájem investorů o střední a východní Evropu
- multiplikační efekty zahraničních investic
- nové silniční tahy, napojení na mezinárodní síť
- spolupráce v rámci trojměstí Čáslav – Kutná Hora – Kolín
- investoři hledají připravená města dobře situovaná z hlediska dopravy, přesun zájmu investorů v náročnějších oborech s vyšší přidanou hodnotou
- zvýšení zaměstnanosti, průměrné mzdy a kupní síly obyvatel
- osvojení schopnosti využívat Strukturální fondy především v oblasti lidských zdrojů
- implementace zpracovaných rozvojových dokumentů (NRP, SROP,...)
- město bude díky svému architektonickému dědictví příjemcem prostředků speciálních programů
- přízpůsobování vzdělávacího systému požadavkům trhu práce – nový školský zákon
- realizace společných systémů propagace a společný marketing CR na národní a na regionální úrovni
- velký trh zákazníků cestovního ruchu v pražské aglomeraci – rostoucí zájem obyvatel o domácí turistiku
- rostoucí poptávka po produktech z přírodních a

- chybí napojení na dálniční systém
- nedostatečná (chybějící) technická infrastruktura v okrajových částech a v rozvojových plochách
- chybí dostatek zařízení sociální péče pro seniory
- údržba a rekonstrukce místních komunikací
- nedostatek financí na potřebný objem prací
- neexistuje nabídka na trhu realit
- existující sídliště dopravně nevyhovují (kapacita, parkování)
- omezení pro výstavbu vyplývající ze zátěže, způsobené důlní činností
- konflikt: technické parametry komunikací x síť (především centrum města)
- tranzit směr Praha prochází městem, chybí silniční obchvat
- regulace dopravy v centru nevyhovuje
- majetkoprávní podmínky potenciálních ploch pro bydlení – Pozemkový fond, soukromí vlastníci
- u některých komunikací chybí chodníky
- obecně nedostatečná kapacita kanalizačních sběračů

Ohrožení

- odliv mladých a schopných pryč z města, za lepším výdělkem, rušnějším životem (Praha, EU)
- stárnutí populace – efekty ve školství, a v sociální politice
- neexistuje jasná státní koncepce zdravotnictví s dopadem na fungování nemocnice
- roztříštěnost sídel v okolí – dopad na dopravní obslužnost
- pocit odcizení obyvatel v okrajových částech
- oslabování rodinných vazeb a patriotismu
- rostoucí počet občanů zneužívajících sociální záchrannou síť
- nízká vynutitelnost práva
- byrokratický a centralistický model veřejné správy
- překotný a až zmatečný vývoj legislativy
- obtížná orientace v rychle se měnících právních normách
- přechodné období na volný pohyb pracovní síly po vstupu do EU
- politika státu – pečovatele, demotivující systém podpor
- nezájem občanů o politiku, veřejný život
- turisté budou trvale dávat přednost dlouhodobějšímu pobytu v Praze
- daňová politika státu, která znevýhodňuje místa s továrnami, kde se generují příjmy
- nízká atraktivita manuálních profesí
- konkurence produktů z ostatních zemí EU (ochranářské tendence EU a Asie)
- špatné zkušenosti turistů s nedostatečnou nabídkou – negativní reklama
- sílicí pozice a rozvoj konkurenčních turistických regionů
- rostoucí konkurence mezi regiony při lákání investic

- tradičních materiálů – řemesla
- využití volných průmyslových areálů nebo jejich částí
- rozvoj potenciálu podniků (malých a středních), které ve městě působí
- rozvoj elektronického podnikání, e-business jako celosvětový trend je příležitostí pro potenciál místních odborníků
- implementace rozvojových programů zlepší přístup k novým technologiím
- nové technologie zlepší konkurenceschopnost
- nové technologie pozvednou motivaci pracovní síly ke zvyšování kvalifikace
- rozvoj informačních technologií – nové formy pracovních úvazků (homeworking)
- posilování orientace na využití místních obnovitelných a přírodních energetických zdrojů

- poškození přírodních zdrojů
- citlivost odvětví cestovního ruchu na ekonomické výkyvy, nízké průměrné mzdy v odvětví
- zaměření bank na drobnou klientelu – problémy s financováním projektů
- hrozbou může být technologické zvládnutí nových možností pouze úzkou skupinou obyvatel
- všeobecný pokles zájmu o technické obory
- přesun pracovních příležitostí nenáročných na nové technologie za levnou pracovní silou na východ
- nové technologie sníží počet pracovních míst pro nequalifikované

Urbanistické hodnoty:

Kutná Hora: Genius loci prostoru kutnohorského osídlení souvisí s fenoménem místa v širším slova smyslu – místa v přirozeném a umělém prostředí. Geomorfologické podmínky území, na nichž Kutná Hora vznikla, jsou zcela typické pro vznik středověkého horního města. Konfigurace terénu strmých údolí Vrchlice a částečně i Bylanky poskytovala dobré podmínky pro vznik městského organismu výjimečných urbanistických vlastností. Geomorfologické podmínky, jež v minulosti poskytly předpoklady pro vznik krásného města, jsou v současnosti značným problémem pro jeho další vývoj. Dosavadní stavební rozvoj využil všech nejpříznivějších ploch až do široce otevřené údolní nívy Vrchlice i za cenu řady funkčních i urbanistických disproporcí. Obraz města je spojen s historickým vývojem krajiny. Původní primární krajina je člověkem formována kultivačními zásahy spojenými s těžbou rud a hutnictvím. Dochází k postupnému přetvoření prostoru vznikem hald, odvalů, struskových polí i rozvojem osídlení, v pozdější době i průmyslu a infrastruktury. Vytváří se obraz města a krajiny, který je vnímán jednak v dálkových pohledech (hlavně z příjezdových komunikací, popř. pěších tras), jednak uvnitř města. Důležitým prostorovým aspektem dálkových pohledů je harmonie přírodního a civilizačního prostředí – prorůstání krajiny do sídla. Pro členitý reliéf města jsou charakteristická místa dálkových rozhledů, průhledů, scenerické cesty, množství horizontů a dominant. Pro zachování prostorových kvalit obrazu města a krajiny je třeba respektovat tyto prostorové danosti:

Dominanty: Dominanty se člení na přírodní a civilizační (antropogenní). Za nejvýznamnější přírodní dominanty řešeného území města lze považovat hřbety Velkého Kuklíku, Malého Kuklíku, Sukova a Kaňku na severu. Jižní část města neoplývá přírodními dominantami, v některých průhledech z vnitřního prostoru města se výrazně uplatňují svahy Královské haldy. Vzhledem k členitému terénu a struktuře zástavby má město řadu antropogenních dominant. Nejvýraznějšími dominantami Kutné Hory jsou chrámy a kostely v historickém jádru (chrám sv.Barbory, kostel sv.Jakuba, kostely Matky Boží Na Náměti a sv. Jana Nepomuckého), dále jezuitská kolej, Hrádek, arciděkanství, Vlašský dvůr a klášter sv. Voršily s kaplí. Mimo historické jádro je výraznou dominantou v krajině kostel Nejsvětější Trojice jižně od města. Dominantami Sedlce jsou chrám Nanebevzetí Panny Marie a kaple Všech Svatých s kostnicí. Dominantami Malína jsou pak románské kostely apoštolů Jana a Pavla a sv.Štěpána se zvonící. Kaňk pak zdobí gotický kostel sv.Vavřince.

Průhledy: Hluboké údolí Vrchlice (částečně i Bylanky) vytváří množství typických pohledů na město nebo krajinu. Jedinečné pohledy jsou z hrany údolí na komplexy chrám sv.Barbory s jezuitskou kolejí a Vlašský dvůr s kostelem sv.Jakuba a arciděkanstvím.Tato exponovaná místa lze

považovat i za místa dálkových rozhledů. Množství typických pohledů na město i krajinu skýtají odlesněné části svahů kopců severně od města.

Scenerické cesty: Za velmi důležité jsou považovány scenerické cesty, které umožňují výhled do krajiny a na siluetu města více směry nebo v delším úseku než dálkové pohledy. Za nejdůležitější jsou považovány panoramatické pohledy na Kutnou Horu z hlavních příjezdových komunikací i železnice.

VIII.D. Obvod Kutná Hora: hodnocení a doporučení

Po rozboru výše uvedené analýzy lze konstatovat, že územní podmínky pro příznivé životní prostředí v obvodu Kutná Hora jsou splněny. Území je regionem zaměřeným na průmysl v centrech a zemědělství s patřičnými přínáležejícími pozitivy i negativy. Je vymezeno více maloplošných objektů ochrany přírody, která skýtá možnosti vysokého turistického potenciálu.

Ochrana přírody je realizována existující i v územních plánech navrženou sítí ÚSES s památnými stromy, stromořadími a přírodní památkovou zónou, včetně návrhu přírodního parku.

Z pohledu hospodářského pilíře je území obvodu Kutná Hora nejdůležitějším průmyslovým centrem. V menších obcích obvodu chybí technická infrastruktura. Pozitivem je poměrně nízká míra nezaměstnanosti.

Území má předpoklady, zvláště drobná sídla a Zbraslavicko, pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu, chybí však odpovídající infrastruktura.

Územní soudržnost obyvatelstva: Jde o území se setrvalým stavem až velice mírným růstem počtu obyvatel. Negativem je trend stárnutí populace. Občanská vybavenost je na slušné úrovni a je v tomto území výrazně podpořena blízkostí přirozeného centra - Kutné Hory. Problémy jsou se starším a starým bytovým fondem a jeho nedostatečnou technickou vybaveností.

IX. Cestovní ruch

Prohlídkové turistické okruhy nabízené v Kutné Hoře zahrnují zejména objekty, které jsou samy o sobě nejvýznamnější z pohledu historie a kulturního dědictví např. Vlašský dvůr, chrám sv. Barbory či kaple Všechn Svatých s kostnicí v Sedlci. V některých z nich jsou navíc instalovány muzejní expozice, které se za sledované období postupně rozšířily nebo se v dohledné době rozšiřovat budou (České muzeum stříbra, katedrála Nanebevzetí Panny Marie a areál bývalého cisterciáckého kláštera v Sedlci, Galerie Středočeského kraje GASK, Galerie Felixe Jeneweina, soukromé galerie a muzea). Ve městě průběžně probíhají různá výtvarná sympozia zaměřená jak na mladou, tak i starší generaci. Kromě toho jsou zde pořádány i mezinárodní hudební setkání a koncerty. Velikým přínosem je otevření galerie v jezuitské koleji – Galerii Středočeského kraje GASK v roce 2010.

Nejnavštěvovanější objekty:

- ❖ Kaple Všechn Svatých s kostnicí v Sedlci
- ❖ Chrám sv. Barbory
- ❖ České muzeum stříbra se středověkým dolem (Hrádek)
- ❖ Vlašský dvůr (bývalá královská mincovna)
- ❖ Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci
- ❖ Bývalý cisterciácký klášter v Sedlci

Návštěvnost Kutné Hory se pohybuje okolo 380 000 turistů ročně. Jde o množství, které je město schopno absorbovat s tím, že existuje ještě rezerva zejména v zimních měsících. Některé expozice však musí být uzavřeny s ohledem na bezpečnost provozu (středověký důl). Rozvoj lze předpokládat při možném zpřístupnění dalších památek např. gotických kostelů sv. Jakuba či Panny Marie Na Náměti, expozice barokního umění v sedlecké katedrále nebo rozšíření nabídky středověkého důlního díla in situ. V neposlední řadě jde o aktivity soukromého sektoru zaměřujícího se na galerijní a výtvarnou činnost. V roce 2009 byl poprvé úspěšně realizován projekt cestovního ruchu „Kutná Hora - jeden den nestačí“, který získal i národní ocenění. Jde o rozšíření nabídky atraktivních kulturních akcí ve městě. Cílem zvýšení atraktivity kulturního statku UNESCO však není navýšení počtu návštěvníků do neúnosné míry. Kvantita turismu nesmí růst na úkor kvality nabídky. Kutná Hora je natolik geograficky i historicky svébytné město, že davy navzájem proplétajících se turistů by mohly částečně i setřít genium loci středověké pokladnice českého království. Jistý druh ospalosti a konzervativizmu ke Kutné Hoře prostě patří.

Kaple Všech svatých s kostnicí, Kutná Hora - Sedlec

X. Kultura

Kutná Hora se po dlouhém "zimním spánku", jenž trval téměř dvě století probudila až po celospolečenských změnách v roce 1989. Probuzení se projevilo jak stavebně - opravami nemovitostí, tak rozvojem služeb, ale i občanských a kulturních aktivit. Začátek turistické sezony

bývá zahájeno bohatým programem - „Probouzení Kutné Hory. Nejvýznamnější kulturní slavností se stalo "Královské stříbření" každoročně pořádané na začátku turistické sezóny (červen). Stříbření se celé odehrává jako komponovaný pořad v koloritu dobových kostýmů. V průběhu celého „Kutnohorského léta“ však probíhají další pravidelné akce jako např. "Kutnohorská kocábka", Hudební festival Kutná Hora, varhanní koncerty, operní týden, mezinárodní kytarová soutěž a další. Současně je realizováno množství výstav v Českém muzeu stříbra, Galerii Felixe Jeneweina, Galerii středočeského kraje (GASK), Vlašském dvoře i kutnohorském Tylově divadle. Závěr sezóny (září) zase provázejí "Svatováclavské slavnosti" - kutnohorské vinobraní (www.guide.kh.cz). Nabídku průběžně doplňují duchovně hudební produkce v sedlecké katedrále (www.kostnice.cz).

České muzeum stříbra

(www.cms-kh.cz)

Dnešní muzeum stojí na základech, které v Kutné Hoře před 131 lety položil archeologický sbor Vocel. Za své poslání si vytýčil, aby „písemní a umělecké památky ve zdejší krajině byly sbírány, před zkázou chráněny a známost o nich a tím i větší šetrnost k nim v lidu se budila, šířila a udržovala“.

Kutnohorské muzeum pokračuje ve stejném duchu dodnes. Soustřeďuje se na dějiny regionu: na samotnou Kutnou Horu jako královské horní město, na středověké důlní a mincovní památky, geologii kutnohorské oblasti a numizmatiku. Přitažlivost expozic umocňuje jejich scénické pojetí a hlavně původní středověký důl, kterým mohou návštěvníci procházet.

Galerie Středočeského kraje GASK

(www.gask.cz)

Strohé raně barokní, původně církevní interiéry jezuitské koleje v Kutné Hoře, se staly stálou expozicí umění 20. století, proponovanou do druhého a třetího podlaží. Jejich architektonická kvalita a rozsah zároveň vybízí k vytvoření všestranného kulturního centra integrujícího různé projevy umění. V rekonstruovaných prostorách našly své umístění nejprve zmiňované sbírky českého výtvarného umění 20. století ČMVU v Praze. Rozsáhlý variabilní prostor ve třetím podlaží bude rovněž věnován proměnným výstavám moderního a současného výtvarného umění českého a světového. Zároveň se prostory letního refektáře ve středním příčném křídle koleje stanou vhodným prostředím pro hudbu různých žánrů, divadlo v rozpětí od „tradičního“ až po mezní projevy na hranicích mezi různými druhy umění, pro soudobý tanec, film, ale i pro společenská setkání, semináře, sympozia a tvůrčí dílny.

Vlašský dvůr

(www.guide.kh.cz)

Prohlídka Vlašského dvora zahrnuje především královskou audienční síň, pokladnici s expozicí mincí, které se v Kutné Hoře razily, a kapli sv. Václava a Vladislava. Prohlídka je vždy doprovázena obšírným výkladem o historii Kutné Hory, důlní činnosti a především o ražbě pražského groše. Jako doplněk návštěvy královské mincovny slouží i muzeum „Odhalení tajemné tváře Kutné Hory“, jež prezentuje obraz odvrácené tváře středověkého horního města – nástroje na vymáhání práva, zločiny a neřesti v dobách největšího dolování. Ve Vlašském dvoře je také Galerie Felixe Jeneweina, kde je umístěna jak stálá expozice klasického výtvarného umění, tak zde probíhají jednorázové výstavy.

Expozice Philip Morris - sedlecký klášter

(www.philipmorris.cz)

Expozice zahrnuje historii zpracování tabáku v Kutné Hoře od roku 1812 až po současnost včetně přehledu technologie výroby. Součástí výstavy je také prohlídka refektáře cisterciáckého kláštera včetně původně románské kaple.

Interiér katedrály představuje kromě vlastní architektury skvosty barokního umění předních českých barokních umělců L. Wilmanna, J.K. Lišky a P. Brandla. Katedrální pětিলodí je vybaveno barokním historicky cenným mobiliárem. Nedaleká kostnice v kapli Všetech Svatých představuje svým pojetím připomínku na smrt (MEMENTO MORI).

Soukromá muzea a galerie

Soukromé výtvarné aktivity mají v Kutné Hoře hluboké kořeny. Galerie i drobná muzea vhodně doplňují kolorit města a rozšiřují jak kreativitu mladé generace, tak nabízejí uklidňující atmosféru pro generaci starší.

XI. Obnova a údržba památky UNESCO

XI.1. Zajištění ochrany a údržby kulturního statku

Právní ochrana kulturních památek v zásadě odpovídá standardům jiných srovnatelných zemí Evropy. Výkon státní správy a odborného dohledu je však určen množstvím pracovníků, kteří se památkovou péčí zabývají, finančními možnostmi vlastníků, města, státu, ale i celospolečenským klimatem. Historické jádro jako celek zaznamenalo v devadesátých letech 20. století ve vazbě na společensko politickou změnu nebývalý stavební ruch. Takový rozsah stavebních činností Kutná Hora zaznamenala naposled v polovině 19. století.

Převážná většina rozhodnutí orgánů státní památkové péče byla směřována k obnově měšťanských domů. Zájmy památkové péče a záměry stavebníků se střetávaly zejména ve využití půdních vestaveb, gotických sklepů a zachování nově objevených historických konstrukcí (gotické roubené /dřevěné/ konstrukce, renesanční stropy, barokní a klasicistními klenby, omítky, dveře, okna atd.). Spory tím pochopitelně vznikaly i při obnovách interiérů (technické rozvody apod.). V procesu rozhodování musela být brána v úvahu také hospodárnost prováděných oprav, možnosti vlastníků, stavebních firem, města, ale i Národního památkového ústavu. V průběhu druhé poloviny 90 let se úroveň řemesel ve stavebnictví postupně zvyšovala. V několika případech však bylo nutné sáhnout i k institutu sankcí. Sankce však již případné škody nemohou nahradit, proto byl na prvním místě kladen důraz na důkladné projednání záměru ještě před vlastním rozhodnutím o způsobu realizace. Diferenciovaný přístup bylo též nutné zvolit i v případě nešlo-li o kulturní památku. V tomto případě jsou totiž kompenzace za omezení vlastnických práv minimální. Veřejná správa musí při svém rozhodování vycházet z písemného vyjádření Národního památkového ústavu, ale i z listiny o prohlášení historického jádra za památkovou rezervaci z roku 1961, listiny o prohlášení ochranného pásma rezervace z roku 1982 a z dalších právních norem včetně mezinárodních úmluv.

Skutečnosti a podklady pro rozhodování je stát povinen zjišťovat v úplných souvislostech a v celém rozsahu. Striktní požadavky na technologie obnov a restaurování je nutné stanovovat zejména u nejceněnějších památek či detailů. Další důležitou okolností je státní stavební dozor a odborný dohled. Vyžadování plnění podmínek stanovených památkovou péčí včetně projednávání změn postupů je bezpodmínečnou nutností. V Kutné Hoře nejsou zvláštností nové nálezy cenných historických prvků. Projednáváno je velké množství změn záměrů a realizací obnov před zahájením

i v průběhu stavebních prací. S tím souvisí i zvýšené nároky na stavební dohled a množství pracovníků, kteří se problematikou zabývají. Významnou pomoc poskytuje na úseku ochrany památek i Město Kutná Hora jako veřejnoprávní korporace. V historickém jádru se nalézají velké množství chráněných nemovitostí, které jsou trvale užívané, jsou zde, v případě záměru celkové obnovy nemovitosti, prováděny zevrubné stavebně historické průzkumy (sondy do zdí, stropů apod.). V průběhu dílčích oprav je prováděna dokumentace jak odbornými organizacemi, tak pracovníky městského úřadu. Dokumentace včetně restaurátorských zpráv jsou uloženy na několika místech včetně dokumentačního centra při nadaci „Kutná Hora - památka UNESCO“, které shromažďuje mimo jiného veškeré dostupné informace dotýkající se obnov památek i kulturních aktivit města.

Sporným bodem bývají také novostavby v prolukách uvnitř historického jádra nebo v jeho nejbližším okolí. Kutná Hora prošla několikasetletým společenským i stavebním vývojem. Jsou zde zachovány téměř všechny stavební slohy či směry. Nejde tedy o jednodušší (homogenní) charakter zástavby. Nové stavby by se měly přizpůsobit svému okolí (uliční síť, výška zástavby apod.), avšak rozhodně by neměly být replikami minulých stavebních slohů a současně by se neměly tvářit rozpačitě. Jde vždy o nesmírně složitý úkol a často až historie posoudí, jestli byla ta či ona realizace novostavby krokem ve správném směru.

XI.2. Praktická obnova kulturního statku 1989-2011

Obnova měšťanských domů

V období 1989-2011 byly obnoveny desítky měšťanských domů. V projektu generace historického jádra jde o více než 200 nemovitostí, což přesahuje 2/3 měšťanských domů, které jsou kulturními památkami v historickém jádru. Stejně jako kulturní památky byly opravovány nemovitosti, které leží v městské památkové rezervaci, ale nejsou kulturními památkami. Kvalifikovaným odhadem je dnes obnoveno asi 60% měšťanských domů v historickém jádru.

Během rekonstrukcí byly objeveny a zdokumentovány jedinečné stavebně historické konstrukce: srubové konstrukce, kamenná ostění (portály, okna), malované záklopové stropy atp. Tyto prvky byly odborně ošetřeny a buď v interiérech přiznány, nebo překryty tak, aby v budoucnosti mohly být prezentovány.

Obnova významných jedinečností

- Chrám sv. Barbory (statika - opěrný systém, restaurování kamenosochařské výzdoby, restaurování)
- Vlašský dvůr (střecha, omítky, okna, restaurování kamenosochařské výzdoby, nádvoří)
- Kaple Božího Těla (celková obnova)
- Kamenný dům (restaurování kamenného průčelí, gotický sklep s lapidáriem)
- Kostel sv. Jana Nepomuckého (celková obnova, restaurování interiéru včetně mobiliáře)
- Kostel Panny Marie Na Náměti (gotický kamenný plášť – restaurování; interiér)
- Jesuitská kolej (celková obnova hlavní budovy)
- Hrádek – muzeum (celková obnova)
- Kaple Nejsvětějšího Srdce Páně u kláštera sv. Voršily (celková obnova, restaurování)
- Morový sloup (restaurování)
- Sochořadí před jezuitskou kolejí (restaurování a statické zajištění 13 sousoší)
- Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci (celková obnova, restaurování)
- Kaple Všechných Svátých s kostnicí v Sedlci (obnova horní kaple)
- Cisterciácký klášter v Sedlci (celková obnova konventu, restaurování opatské kaple)
- Sousoší sv. Jana Nepomuckého v Sedlci (restaurování)

- Vojtěšský středověký akvadukt na Bylance (statika, celková obnova)

Archeologické průzkumy

- lokalita Bylany (osídlení prvními Slovany – „Bylanská kultura“)
- lokalita Karlov (pohřebiště doby laténské – Keltové)
- lokalita Anenské náměstí (pozdně gotická pec a studně)
- lokalita Husovy ulice (renesanční dlažba)
- lokalita Jánské náměstí (gotické sklepy)
- lokalita městského hradebního příkopu (keramika pozdní gotiky)
- lokalita bývalého cisterciáckého kláštera v Sedlci (kosterní pozůstatky z 12. stol.)
- lokalita jesuitské koleje (barokní vápenná pec – 17. století)
- lokalita cisterciáckého kláštera („poklad“ - 61 pražských grošů)
- lokalita Malín (kosterní pozůstatky ze 7. století; 2 nálezy „pokladů“ pražských grošů)

Inženýrské sítě, zádlažba, veřejné osvětlení

- Jungmannovo náměstí (komplexně)
- Husova ulice (komplexně)
- Rejskovo náměstí (okolí Kamenné kašny - komplexně)
- Palackého náměstí (komplexně)
- Tylova ulice, Sokolská ulice, Lázeňská ulička (komplexně)
- stezka Pod Barborou (komplexně – I- etapa)
- předpolí sv. Václava – Václavské náměstí (komplexně)
- Václavské náměstí, Rakova ulice, Komenského náměstí, Vladislavova, ulice Barborská nám. Národního odboje a okolí chrámu sv. Barbory (Vorlíčkovy sady)

XII. Monitoring obnovy kulturního statku

Ing. arch. Jiří Mrázek

Mgr. Petra Načeradská

XII.1. Status quo kulturního statku

Výkonem monitoringu a zpracováváním periodických zpráv je pověřen Národní památkový ústav.

Správcem území je Město Kutná Hora, které ustavuje pro různé příležitosti příslušné orgány, komise atd., veškeré vlastnické vztahy přitom nejsou nijak dotčeny. Vlastní ochrana kulturního dědictví je řízena ve smyslu zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči. Výkonem této státní památkové péče je pověřen Městský úřad v Kutné Hoře, odbor památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy. Odborné podklady pro tuto agendu zpracovává Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze. Dále je při Městském úřadu v Kutné Hoře zřízeno samostatné oddělení regenerace památek, které se zabývá praktickou správou památkových objektů ve vlastnictví města.

Na správě statku, který je součástí světového kulturního dědictví, se mimo Městského úřadu Kutná Hora s jeho výkonem činností určených ke správě města zároveň podílí orgány památkové péče. Po reformě státní správy k 1.lednu 2003 byla přenesena výkonná pravomoc z Okresního úřadu přímo na Městský úřad Kutná Hora, jde tedy o místní úroveň. Pro vyšší kategorii - národních

kulturních památek - je to Krajský úřad Středočeského kraje, tedy regionální úroveň. Z této místní a regionální úrovně veřejné správy jsou také poskytovány finanční prostředky na obnovu památek. Jejich dalším zdrojem je přímo stát a to prostřednictvím Ministerstva kultury. Na celostátní úrovni je pak zajištěna legislativa a metodická pomoc.

V oblasti památkové péče je k dispozici odborný servis Národního památkového ústavu zahrnující mj. architekturu, urbanismus, péči o movité památky, historickou zeleň, dále archeologii, technologickou laboratoř, speciální památkové průzkumy a jiné. Odbornou pomoc si lze vyžádat také od národního komitétu ICOMOS, vysokých škol, Akademie věd České republiky.

Specializovaná odborná pomoc :

- Přímo v místě možnosti konzultací a odborné metodické pomoci (odborné pracoviště Národního památkového ústavu s možností konzultací a získání podkladových a pomocných odborných materiálů, průzkumů atd., dále konzervátorské a restaurátorské dílny s možností konzultací a odborné technologické pomoci),
- Dokumentační středisko Nadace Kutná Hora – památka UNESCO s podporou Městského úřadu s archivem dokumentace a průzkumů,
- Pracoviště Archeologického ústavu Akademie věd České republiky,
- České museum stříbra s odbornými pracovníky,
- Státní okresní archiv,
- Mimo lokalitu existují další možnosti, například na ústředním pracovišti NPÚ v Praze je k dispozici technologická laboratoř a další odborné služby (NPÚ a České vysoké učení technické nabízí specializované vzdělávací programy v oblasti památkové péče
- V místě i mimo ně jsou pořádány odborné semináře, workshopy a jiné odborné jednorázové akce, zaměřené ke konkrétní tematice z oboru památkové péče, oprav stavebních objektů a restaurování uměleckých děl, k prezentování průběhu a ke zhodnocení uskutečněných akcí atd.

Monitorovací aktivity jsou prováděny na úrovni města a na úrovni NPÚ. Jsou sledovány jednotlivé objekty z hlediska jejich využití, technického stavu, vlastnictví (město) a z hlediska jejich autenticity a celistvosti (NPÚ – monitoring pro UNESCO s výstupy do každoročně zpracovávaných monitorovacích zpráv).

Průzkumy stavu - jde o dílčí průzkumy objektů a některých celků za účelem zjištění příčin změny stavu a analyzování možných vlivů.

Archeologické průzkumy jsou prováděny jako předstihové a záchranné výzkumy pro jednotlivé stavební akce na území města.

Dopravní studie byla vypracována při přípravě dopravního generelu města, zabývala se analýzou stavu dopravy ve městě a snažila se určit hlavní problémy a kritická místa .

Zásady památkové ochrany území zpracované NPÚ v letech 1989-2004 jako podrobný materiál ke zhodnocení stavu území Městské památkové rezervace a jednotlivých objektů a částí tohoto území a pro určení regulativů další ochrany.

Marketingová analýza možností cestovního ruchu v Kutné Hoře, zpracovaná katedrou cestovního ruchu Vysoké školy ekonomické v Praze v roce 2002-2003 jako podrobný průzkum stavu a situace lokality včetně SWOT analýzy.

Marketingová koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora zpracovaná agenturou STEM/MARK, a. s., s cílem připravit rozvoj marketingových aktivit, které by měly mít dopad na zvýšení a zkvalitnění nabídky cestovního ruchu v Kutné Hoře. (projekt byl spolufinancován Evropskou unií, Středočeským krajem a Městem Kutná Hora; duben 2007).

Strategický plán rozvoje města zpracovaný agenturou Berman Group v roce 2003-2004 s navazující přípravou jednotlivých projektů, založený na podrobné analýze hlavních oblastí života a rozvoje sídla.

XII.2. Obnova kulturního statku

Jednotlivé práce byly ovlivněny skutečností, že lokalita byla zařazena do Seznamu světového kulturního dědictví. Hledisko její památkové ochrany zde proto hrálo významnou roli a závěry byly připravovány tak, aby nedošlo k narušení hodnoty autenticity a integrity území.

Snahou vedení města a současně i odborné organizace státní památkové péče je zvýšit zájem vlastníků domů, podnikatelů působících v území památky UNESCO i ostatních obyvatel lokality o kvalitní správu chráněného statku a o jeho vhodné využití ve smyslu podpory a rozvoje turistického ruchu. Nejvýraznější aktivitou v tomto smyslu je vedle propagačních akcí, kterými jsou například odborné semináře a workshopy zejména Strategický plán rozvoje města, který akcentuje zájem zapojení do zlepšení způsobu správy lokality ve vyšší míře veřejnost než jak tomu bylo v minulosti.

XII.3. Program sledování stavu chráněného statku

V metodice na základě požadavku Centra světového kulturního dědictví jsou stanoveny hlavní faktory, kterými jsou zejména :

- panorama města s hlavními dominantami, jeho případné změny nebo narušení
- navazující krajinný rámec města, jeho zachování nebo případné změny
- urbanistická struktura, její zachování a případný další vývoj
- vývoj úpravy veřejných prostranství a hlavních městských prostor
- zahrady v nitru bloků městské zástavby a další vývoj těchto ploch
- vývoj tzv. střešní krajiny
- autenticita historického stavebního a památkového fondu

Zajišťován je pravidelný dohled a to zejména nad průběhem stavebních oprav a restaurování, dále také nad vlastním využíváním památkových objektů, průběžně pořizována je odpovídající dokumentace, zjištěné závady a negativní vlivy jsou vyhodnocovány, přijímána jsou opatření k zamezení jejich účinků.

XII.4. Výhody vyplývající ze zápisu na Seznam UNESCO týkající se uchování a obnovy statku

- Podstatně vyšší možnosti při ochraně a udržování památky díky přijatému závazku a z něj vyplývajícího zvýšeného vědomí odpovědnosti
- Společenský přínos – vysoká společenská prestiž místa i celého státu
- Ekonomický přínos – ekonomické výhody pro toto místo i pro celý stát prostřednictvím významného rozvoje turismu, včetně návaznosti na další ekonomické oblasti (výroba, doprava, služby atd.), poměrně vysoká možnost příjmů pro vlastníky nemovitostí na území památky, výhoda místa při rozdělování státních a dalších dotací

XII.5. Dosažené cíle od doby jeho zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví.

- Obnova a záchrana kulturních a památkových hodnot.
- Posílení celkového společenského vědomí o hodnotě památky a zvýšení zájmu o problematiku památkové péče.
- Zvýšení úsilí o postupnou opravu a obnovu jednotlivých objektů, jejich celků a areálů a veřejných městských prostor včetně infrastruktury.
- Postupující rozsah využívání dosud ještě volných objektů a prostor v důsledku zvýšeného zájmu turistů a zároveň investorů o tuto lokalitu.
- Rostoucí nabídka služeb.

XII.6. Slabé stránky chráněného statku

- Vysoká celková zátěž některých památek vyplývajících z masového turismu
- Tlak investorů na zvětšování kapacity některých upravovaných staveb, důsledkem je částečné snižování jejich autenticity
- Zvýšená snaha o zástavbu dosud volných ploch a pozemků. Zvyšování zájmu o využívání atraktivních městských prostor ke komerčním účelům. Pouze v minimální míře však hrozící úbytek bytového fondu v atraktivních lokalitách.
- Náleží sem také důsledky celkového vývoje společnosti, včetně změny orientace zájmu převážné části populace od tradičních hodnot, globalizace životního stylu a v jejím důsledku zanikání tradičních aktivit atd.

XII.7. Přínos zpracovávání periodických zpráv pro chráněný statek

Přínosem je získávání a zpracování informací jednotné struktury, kdy jejich porovnáním s obdobnými lokalitami v daném prostředí s jistými specifiky může být dosaženo možnosti využít srovnatelných zkušeností, rozpoznat možnosti již jinde vyzkoušeného a ověřeného

zlepšení způsobu provozování a využívání lokality a jejich možností a zároveň může posloužit i k odhalení případných možných rizik dříve, než se skutečně začnou projevovat.

Zvyšují se také nároky na provádění potřebných analýz, výsledkem by mělo být určení slabých a silných stránek a využití těchto výsledků k dalšímu postupu.

XII.8. Rizika a výhled

Nelze rozhodně hovořit o významných změnách autenticity nebo integrity, ale zároveň je nutno přiznat, že postupně dochází k určitému dílčímu úbytku autentických konstrukcí, zejména řemeslných prvků (doplňujících stavebních konstrukcí a částí, jako jsou okna, dveře, zábradlí atd.), které jsou nejvíce ohroženou kategorií. Není zcela možné zcela zabránit i podstatným zásahům do vlastních nosných konstrukcí staveb, zejména v případě obytných domů, které jsou postupně modernizovány do úrovně splňující současný standard, spíše výjimečně tak dochází až ke změně dispozice původní stavby. Poměrně značné jsou ale změny ve střešní krajině především vlivem nárůstu počtu vikýřů a střešních oken. Půdní vestavby pak mají jistý negativní dopad i na konstrukce krovů. V případě Kutné Hory se ale nejedná o mimořádně staré konstrukce, většina zde pochází až z devatenáctého století, jejich hodnota je přesto nesporná. Částečně je zasažena urbanistická struktura města novostavbami, kterých ale zatím není příliš vysoký počet. Jejich hodnocení přitom bude třeba provést až s potřebným časovým odstupem.

Do budoucna zřejmě lze předpokládat podobný trend jako doposud. Pravděpodobná je v budoucnosti rozsáhlejší výstavba v ochranném pásmu MPR. V rámci vlastních hranic městské památkové rezervace není třeba předpokládat razantní změny, spíše se bude jednat o pokračování současného trendu dílčích stavebních úprav, většinou bez rozhodujícího vlivu na charakter jednotlivých objektů, s minimálním dopadem na jejich hmotové uspořádání a na celkový urbanismus města. Výhodou přitom je skutečnost, že postupně se v přístupu k úpravám historických památkových objektů stále více prosazuje na základě získávaných poznatků důslednější respektování jejich autentické podstaty, používání odpovídajících materiálů a původních technologických postupů.

Nutné je ale například stanovení podrobných podmínek pro území rezervace, která na rozdíl od zčásti upraveného ochranného pásma takovou regulaci dosud nemá, současně bude nutné znovu posoudit případnou úpravu podmínek i v ochranném pásmu. Dále je třeba zajistit, aby tyto podmínky skutečně byly důsledně a ve všech případech dodržovány a aby tak byl v maximální možné míře eliminován tlak na nepřijatelné změny památky zejména v souvislosti s potřebou ekonomického rozvoje orientovaného na turistický ruch. V rámci pořizování nového regulačního plánu města bude možnost tyto zásady v potřebné míře uplatnit. Dále Národní památkový ústav vypracoval „Plán zásad památkové ochrany“, který je poměrně velmi podrobným materiálem v tomto smyslu, ale není pro výkon památkové péče právně závazný, je odborně metodickým nástrojem pro památkovou praxi.

V úvahu by přicházela i určitá změna hranic městské památkové rezervace (1961) tak, aby došlo k logickému scelení daného území ve prospěch ochrany kulturního statku. Jde o to, že hranice rezervace byly stanoveny ještě před vybudováním objezdu historického jádra po linii městských hradeb. Dnešní situace by si vyžadovala spíše respektování přirozených hranic

historického jádra než stavu poznání v šedesátých letech minulého století. Ve věci ochrany kulturního statku by takový krok prakticky nehrál roli.

Chrám sv. Barbory, jezuitská kolej a Hrádek

XIII. Plán obnovy a údržby památky UNESCO 2011 - 2016

Obnova a údržba kulturního statku bude probíhat kontinuálně tak, aby bylo docíleno vyváženého rozvoje města při dodržování

- Zásad památkové péče
- Podmínek stanovených legislativními normami
- Zásad stanovených mezinárodními úmluvami

Nástroje obnovy a údržby kulturního statku

- Management plan
- Projekt regenerace památek města Kutné Hory
- Plány ochrany památek města
- Územní plán Kutné Hory
- Strategické dokumenty města
- Vícezdrojové financování obnovy a údržby kulturního statku dle nastavených programů (projektů) státu, kraje, města...

Zodpovědnost:

a) Město Kutná Hora

b) Národní památkový ústav

c) vlastníci kulturních památek (fyzické a právnické osoby včetně církví)

d) vedoucí orgány Města Kutné Hory:

- Zastupitelstvo Města Kutné Hory
- Rada Města Kutné Hory

Komise:

Památkové péče (Steering group)

Cestovní ruch

Kultura

Školství

Sport

Majetek města
Rozvoj a investiční aktivity města
Životní prostředí

- Příslušné odbory Městského úřadu Kutná Hora
  - Odbor památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy
  - Odbor správy majetku města
  - Odbor investic
  - Odbor regionálního rozvoje a územního plánu
  - Odbor životního prostředí

- e) organizace zřízené městem ve sféře cestovního ruchu či kultury
- f) Národní památkový ústav
- g) Národní památkový ústav - Územní odborné pracoviště středních Čech
- h) Archeologický ústav Akademie věd České republiky
- i) Krajský úřad Středočeského kraje – příslušné odbory
- j) nestátní a neziskové organizace, občanská sdružení, nadace, občanské iniciativy

Prioritní projekty:

Město Kutná Hora

Obnova a rekonstrukce bývalého „Havířského domu“ :

Dnes nevyužívaný dům v historickém jádru má vysoký potenciál jak svým objemem, tak situací. Cílem je oživení domu kulturní náplní ve spolupráci se základní uměleckou školou pro aktivity dětí a mládeže ve volném čase. Současně by měl dům plnit funkce pro letní umělecké symposia nebo setkání se zázemím i pro kostel sv. Jana Nepomuckého. V nádvoří vznikne i lapidárium kamenných uměleckých děl Kutné Hory, které je do budoucna nutné vyměnit za kopie, neboť jednou už nebylo co restaurovat.

Obnova a rekonstrukce „Rodného domu Mikuláše Dačického z Heslova“

(A.D.1555): Dnes nevyužívaný dům č.p. 41, který spolu se sousedním domem č.p. 42 patří mezi nejhodnotnější měšťanské domy s gotickými jádry, jež tvoří podstatu historického jádra ve smyslu kritéria (iv) zápisu na Seznam UNESCO. Cílem je dům oživit studenty vysokých škol či universit v oborech např. restaurování, filosofie, historie, numismatiky. Může zde vzniknout přednáškový sál, ateliéry, ubytování pro lektory i studenty. Případně i památník Mikuláše Dačického s infocentrem.

Obnova a rekonstrukce zádlažby historického jádra:

V letech 1996-1997 proběhla první obnova povrchů páteřní komunikace a hlavního náměstí v kameni. V letech 2009 - 2011 byly provedeny další rozsáhlé etapy obnovy zádlažeb historického jádra. Cílem je pokračovat a dokončit obnovu povrchů historického jádra s tím, že se vždy vychází z dochované dlažby in situ a historické ikonografie.

Obnova parku pod Vlašským dvorem a Vlašský dvůr:

Park je dnes v nevyhovujícím stavu, jak po stránce dendrologické a stavebně technické, tak po stránce funkční. Obnovou by mělo dojít k jisté změně v trasování a funkčnosti parku. Projekt předpokládá zvýraznění dominanty Vlašského dvora v panoramatických pohledech s podstatným zlepšením vzájemných prostorových vztahů prostředí.

Vlašský dvůr - kompletní výměna břidlicové krytiny na Vlašském dvůře. Půjde o finančně náročnou akci, protože stávající břidlice je již za hranicí životnosti.

Obnova parku jezuitské koleje

Jde o komplexní obnovu rozsáhlého exteriéru jezuitské koleje s klidovými prvky a komunikacemi s propojením ke chrámu sv. Barbory (viz GASK).

Postupná náhrada některých barokních soch či sousoší kopiemi. Stávající stav sochařských děl již neumožňuje dlouhodobě restaurátorsky konzervovat kutnohorský vápencový pískovec. Originály soch budou postupně přemísťovány do městského lapidária, například v prostorách bývalého Havířského domu v Lierově ulici.

Církev

Obnova chrámu sv. Barbory, monumentu ve smyslu kritéria (ii) zápisu na Seznam UNESCO. V současné době probíhá komplexní obnova a statické zajištění kamenného opěrného systému a restaurování interiérů. Cílem je dokončení komplexní obnovy a prezentace této náročné obnovy.

Obnova katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, monumentu ve smyslu kritéria (ii) zápisu na Seznam UNESCO. K roku 2009 proběhla komplexní obnova katedrály se statickým zajištěním a restaurováním interiérů včetně mobiliáře, na níž se čekalo zhruba 100 let. Cílem je dokončení komplexní obnovy a prezentace obnovy s expozicí českého gotického a barokního umění s důrazem na myšlenkový odkaz cisterciáckého řádu.

Obnova bývalé židovské synagogy, dnes ve vlastnictví Československé církve husitské. Zmíněná reformační církev s rekonstrukcí souhlasí. Již dnes je zde umístěn památník holocaustu.

Obnova suterénní části kaple Všetech Svatých v Sedlci s kostnicí:

Cílem je zahájení statického zajištění a obnovy barokní výzdoby samotné kostnice (J.B.Santini Aichl) a ošetření kosterních pozůstatků až 40 000 lidí. Jde o symbolismus 19. století po zrušení mnoha středověkých hřbitovů v Kutné Hoře jako MEMENTO MORI.

Obnova kostela Panny Marie Na Náměti:

Cílem je dokončení obnovy kamenných prvků exteriéru a zejména interiéru gorického kostela.

Obnova kostela sv. Jakuba (A.D. 1360):

Cílem je komplexní obnova kostela se statickým zajištěním, střechou, pláštěm a obnovou interiéru.

Obnova budovy arciděkanství č.p. 1 Jakubská. V roce 2010 byla zahájena komplexní obnova budovy patřící mezi nejvýznamnější kulturní památky v Kutné Hoře.

Obnova budovy kláštera sv. Voršily:

Cílem je pokračovat v obnově klášterní stavby především pro školní účely včetně obnovy kamenosochařské výzdoby a barokních průčelí.

Obnova kostela a fary Českobratrské církev evangelické, jde o dokončení obnovy fasády a střechy protestantského kostela ve městě.

Ostatní vlastníci

Obnova budovy bývalé jezuitské koleje:

Zatím proběhla první etapa obnovy budovy pro účely Galerie Středočeského kraje (GASK). Cílem je zprovoznit celou budovu jako multifunkční centrum umění především 20. století a obnova - revitalizace bývalé klášterní zahrady a dokončení obnovy klášterní budovy (severního křídla).

Obnova a údržba domů, soch, kaplí ve vazbě na zapojení jednotlivých vlastníků do programu Regenerace památek města Kutné Hory především ve smyslu čl. 11 odst. 3

Listiny základních práv a svobod a zákona o státní památkové péči.

XIV. Návaznost priorit města na nadřazené koncepční a strategické dokumenty

Zdroj: Integrovaný plán rozvoje města Kutná Hora (Deloitte 2007; 2010)

Státní kulturní politika České republiky 2009 – 2014

(www.mkcr.cz)

Mezi hlavní cíle státní kulturní politiky patří zejména záchrana a odpovídající využití hmotného i nehmotného kulturního dědictví jak ve smyslu ekonomicko společenské dimenze, tak ve smyslu rozvoje občanské odpovědnosti. Nástroji k dosažení těchto cílů jsou především poskytování přímé i nepřímé podpory uchování existujících kulturních hodnot a vytváření transparentního a nediskriminačního prostředí v dané oblasti z úrovně státu, krajů i obcí.

Projekty obnovy historického jádra a jeho nejbližšího okolí s důrazem na památkové hodnoty sídla. Přímá i nepřímá podpora soukromého sektoru při obnovách jednotlivých památek za dohledu odborných institucí. Realizace programů přímých dotací na obnovu památkového fondu města. Podpora projektů v oblasti kultury a cestovního ruchu. Spolupráce s jinými historickými městy, a to jak v ČR tak v mezinárodním měřítku za účelem výměny informací a zkušeností.

Národní strategický referenční rámec

Dle vymezení NSRR Kutná Hora nepatří mezi regionální centra z hlediska počtu obyvatel a působnosti. Především z hlediska cestovního ruchu však město má potenciál stát se regionálním centrem. Tohoto potenciálu chce město Kutná Hora využít v následujících letech především prostřednictvím integrovaného přístupu ke svému rozvoji. IPRM je prostředkem integrovaného rozvoje města založeného na synergii jednotlivých aktivit s rozvojem této stěžejní prioritní oblasti.

Národní rozvojový plán České republiky pro období 2007 – 2013

Projekty na rozvoj cestovního ruchu (produkty), ekonomizaci památek – NKP, UNESCO (tj. aktivity, které přispívají k zachování a obnově kulturního a přírodního dědictví jako atraktivit pro cestovní ruch), revitalizace historického jádra – doprava, zeleň (udržitelné využívání přírodního potenciálu a krajiny v oblasti cestovního ruchu, rozvoj chráněných území)

Strategie regionálního rozvoje ČR

Projekty na urbánní rozvoj (tj. regenerace narušených území brownfields, podpora projektů v oblasti regenerace městských jader, rozvoj volnočasových aktivit občanů, omezování negativních vlivů dopravy na zdraví a životní prostředí ve městech, rozšiřování veřejné zeleně a péče o veřejná prostranství)

Projekty na rozvoj cestovního ruchu (tj. dobudování a zlepšení úrovně zařízení cestovního ruchu, přispívajících k posílení kvalitního cestovního ruchu)

Projekty na revitalizaci historického jádra města (tj. v oblasti ekonomického využití kulturního potenciálu regionů)

Projekty na regeneraci významných památek města – UNESCO, NKP, regenerace souvislých celků – mj. historické jádro (tj. podpora projektů zaměřených na obnovu a rekonstrukci památkového fondu, podpora projektů zvyšujících atraktivitu a využití památkových objektů, koncentrace úsilí na integrované projekty)

Strategické obecné zásady Společenství

Projekty na postupné zklidňování dopravy v historické části města – systém „Park & Go“ (tj. udržitelná doprava); bezpečné řešení křižovatek (tj. účinná, flexibilní a bezpečná dopravní infrastruktura)

Projekty na rozvoj cestovního ruchu (tj. rozvoj infrastruktury, která souvisí s opatřeními na podporu hospodářského růstu)

Středočeský kraj – Program rozvoje kraje

(www.str.kr.cz)

Projekty na regeneraci historického jádra, revitalizaci památek UNESCO (využití kulturního dědictví pro tvorbu nových tematických produktů využitelných v cestovním ruchu, aktivní využívání objektů kulturního dědictví jako součásti turistické infrastruktury)

Středočeský kraj se vyznačuje nejen bohatým kulturním děním, ale i **kulturním dědictvím výjimečné kvality**. Právě **jeho nedílnou součástí** je velké množství **movitých a nemovitých kulturních památek**. K roku 2009 čítá tento seznam více jak **4311** položek nemovitých kulturních památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR, druhý nejpočetnější v krajích v ČR.

Prohlašování věcí za kulturní památky upravuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Kulturní památkou se může stát pouze věc nemovitá nebo movitá, tak jak ji definuje občanský zákoník, popřípadě jejich soubory věcí. Dále musí splňovat následující kritéria: Jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické, mají přímý vztah k významným osobnostem a historickým událostem.

Panorama Kutné Hory

XV. Závěr

Zápis historického jádra Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v roce 1995 se stal pro Kutnou Horu jedním z významných historických milníků více než 1000 let vývoje města. Zápis je mezinárodním výrazem úcty k dílu našich předků, havířů a obyvatel stříbrného města, ale také velkým závazkem pro generace budoucí.

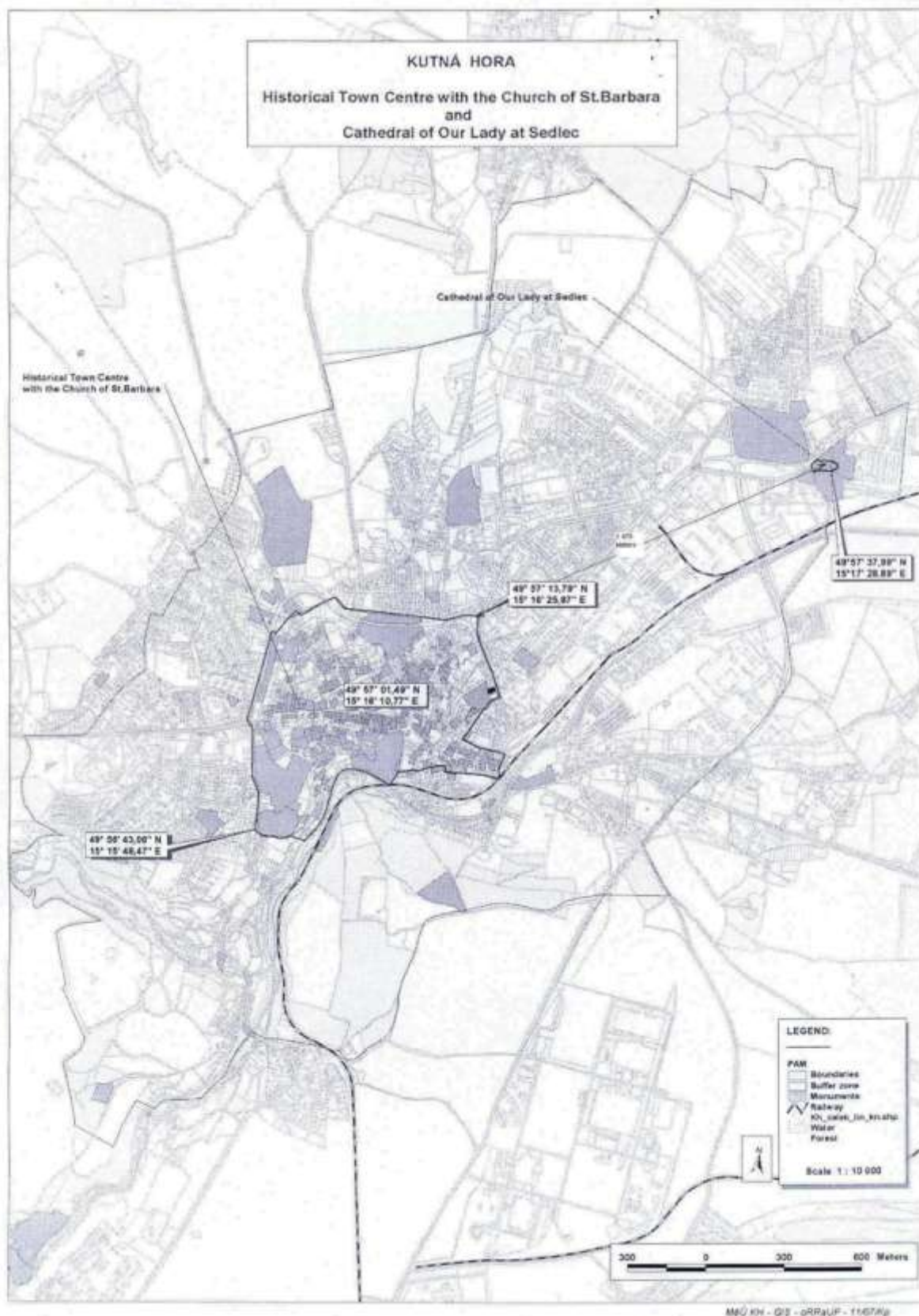
Již od roku 1990 se začaly kulturní památky historického jádra masivně obnovovat. Stavební a restaurátorský ruch se směle dá přirovnat ke stavebním činnostem v období baroka a obnovám ve druhé polovině 19. století. Odborníci památkové ochrany a Město Kutná Hora musely napnout a zmobilizovat veškeré své síly tak, aby bylo zachováno maximální množství prvků tvořících jeden unikátní celek jedinečné městské památkové rezervace. Byly objeveny a restaurovány doposud utajené gotické a renesanční konstrukce, barokní malované stropy i klasicistní doplňky. S mnoha měšťanskými domy byly obnoveny i některé sakrální gotické a barokní skvosty. Probíhaly archeologické dohledy, díky nimž došlo k nevídaným nálezům a to i stříbrných pokladů. Nejvýznamnějšími akcemi v poslední době byla obnova bohatého opěrného systému chrámu sv. Barbory a celková obnova katedrály Panny Marie v Sedlci, kde vznikla galerie českého sakrálního barokního umění. Je zde však k vidění i pozlacená stříbrná cisterciácká monstrance z období pozdní gotiky jakožto jeden z pokladů národa českého.

Ještě nejsou obnoveny všechny památky, protože město Kutná Hora s 20 tisíci obyvatel má na svém území 2 románské kostely, 5 gotických kostelů, 2 katedrální stavby, dvě gotické patrové kaple, bývalou královskou mincovnu, 3 klášterní objekty, desítky barokních soch a stovky měšťanských domů s gotickými či barokními jádry. Naplňování tohoto dokumentu - Management planu - je z valné části závislé na získávání finanční pomoci jak od státu, krajských orgánů, tak

případně i z fondů Evropské unie. Management bude průběžně aktualizován a doplňován rozhodujícími informacemi o stavu památky UNESCO a významných projektech obnovy kulturního statku.

Kontrola plnění Management planu je součástí dlouhodobé strategie městské samosprávy, státní správy i odborných institucí. V souladu s plněním Projektu obnovy kulturního statku bude Management plan ve střednědobém horizontu 5 – 6 let podroben analýze a kontrole.

Městská památková rezervace s ochranným pásmem

XVI. Související dokumenty

Některé dokumenty jsou dostupné na následujících internetových stránkách:

Město Kutná Hora: www.mu.kutnahora.cz
Krajský úřad Středočeského kraje: www.kr-stredocesky.cz
Ministerstvo kultury ČR: www.mkcr.cz
Národní památkový ústav www.npu.cz

1. Statut komise památkové péče (**Statut Steering group**) (www.mu.kutnahora.cz)
2. Výnos Ministerstva školství č. 36 568/61-V/2 ze dne 31. 8. 1961 o prohlášení městské památkové rezervace Kutná Hora (*Sbírka zákonů ČR*)
3. Výnos ministerstva kultury České socialistické republiky č. 16 417/VI/I ze dne 21. prosince 1987 o prohlášení historických jader měst Kutné Hory a dalších za památkové rezervace (*Sbírka zákonů ČR*)
4. Vyhláška Okresního národního výboru č. kult./75/80/H ze dne 11.10.1982 o prohlášení ochranného pásma městské památkové rezervace Kutná Hora (*Městský úřad Kutná Hora*)
5. Seznam nemovitých kulturních památek Kutné Hory zapsaných do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky (www.mu.kutnahora.cz)
6. 159/1991 Sbírky zákonů České republiky; sdělení Ministerstva zahraničních věcí o přijetí Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví Českou republikou (www.mkcr.cz)
7. Projekt regenerace památek města Kutné Hory (www.mu.kutnahora.cz)
8. Statut Fondu regenerace města Kutné Hory (www.mu.kutnahora.cz)
9. Zásady pro poskytování příspěvků z Fondu regenerace města Kutné Hory na obnovy kulturních památek a nemovitostí dotvářejících charakter městské památkové rezervace Kutná Hora v samostatné územní působnosti Města Kutná Hora. (www.mu.kutnahora.cz)
10. Statut Fondu kultury a obnovy památek Středočeského kraje (www.kr-stredocesky.cz)
11. Zásady pro poskytování dotací z Fondu obnovy památek Středočeského kraje (www.kr-stredocesky.cz)
12. Program regenerace městských památkových rezervací a zón (www.mkcr.cz)

13. Zásady Ministerstva kultury České republiky pro užití a alokaci státní finanční podpory v Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (www.mkcr.cz)
14. Program záchrany architektonického dědictví (www.mkcr.cz)
15. Zásady poskytování příspěvku z Programu záchrany architektonického dědictví (www.mkcr.cz)
16. Program restaurování movitých kulturních památek (www.mkcr.cz)
17. Zásady Programu restaurování movitých kulturních památek (www.mkcr.cz)
18. Zásady Havarijního programu (www.mkcr.cz)
19. Přehled příspěvků na obnovu kulturního dědictví ve státních programech a Fondu regenerace památek města Kutné Hory 1995 – 2010 (www.mu.kutnahora.cz)
20. Územní plán (vypracován 12.6.2001) (www.mu.kutnahora.cz)
21. Územně analytické podklady obce s rozšířenou působností Kutná Hora včetně SWOT analýz - zpracováno k datu 3/2009 (*Městský úřad Kutná Hora*)
22. Komunitní plán - duben 2007 (www.mu.kutnahora.cz)
23. Strategický plán rozvoje města – 15.6.2004 schváleno Zastupitelstvem města (www.mu.kutnahora.cz)
24. Integrovaný plán rozvoje města – schváleno v srpnu 2007, aktualizace 2010 (www.mu.kutnahora.cz)
25. Ústřední seznam kulturních památek (www.npu.cz); (www.mu.kutnahora.cz)
26. Národní soupis sbírkových předmětů (www.mkcr.cz)
27. Marketingová koncepce rozvoje cestovního ruchu ve městě Kutná Hora STEM / MARK 2010 (www.mu.kutnahora.cz)
28. Schvalovací doložka:
Schváleno Radou města Kutné Hory usnesením č. 972/11 ze dne 16.11.2011
Schváleno Zastupitelstvem města Kutné Hory usnesením č.   ze dne

Konšelská deska

QVISQVIS SENATOR CVURIAM OFFICII CAVSSA INGREDERIS ANTE HOC OSTIVM
 PRIVATOS AFFECTVS OMNES ABIICITO, IRAM, VIM, ODIVM, AMICITIAM,
 ADVALATIONEM, REIPVB(LICAE), PERSONAM et CVRAM SVBIICITO. NAM VT ALIIS
 AEQVVS AVT INIQVVS FVERIS, ITA QVO(QVAE), DEI, IVDICIVM EXPECTABIS et
 SVSTINEBIS ANNO DOMINI . 1595 .

Kdožkoli jsa v radě sem za úřadem svým vstupuješ, před těmito dveřmi své náruživosti odlož, hněv, násilnictví, zášti, přátelství, pochlebenství, obci své starosti podrob. Neboť jakou měrou ty jiným spravedlnost neb křivdu učiníš, tou i tobě na soudě Božím odplatu očekávati a snášeti bude.
 Léta Páně 1595